
The logo for Cupore, featuring the word "cupore" in white lowercase letters on a red rectangular background.

KULTURPOLITISKA FORSKNINGSCENTRET CUPORE

Cupores arbetspapper 20

Hirvi-Ijäs, Maria, Leppänen, Aino & Luonila, Mervi

ETT REGIONALEKONOMISKT PERSPEKTIV PÅ KONST- OCH KULTURFESTIVALER I SVENSKFINLAND

28.11.2022

Cupores arbetspapper 20

Kulturpolitiska forskningscentret Cupore

© Upphovsmakarna och Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämssäätiö sr. 2022

ISBN 978-952-7200-71-1 (pdf)

ISSN 2343–2284 (pdf)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANDRAG	5
1 INLEDNING.....	7
1.1. Forskningens bakgrund och målsättningar.....	7
1.2. Forskningsfrågor och forskningens struktur	10
2 FESTIVALERNA OCH EKONOMIN	14
2.1. Festivalproduktionens särdrag	14
2.2. Festivalproduktionernas finansierings- och kostnadsstruktur	15
2.3. Festivalverksamhetens direkta och indirekta regionalekonomiska effekter.....	16
2.4. Metoder för analys av kulturfestivalers ekonomiska effekter	19
2.5. Mekanismer för hur de regionala effekterna uppkommer	22
3 RAPPORTENS MATERIAL OCH ANALYS.....	24
3.1. Fokusområdet och festivalurvalet	24
3.2. Insamling och analys av materialet.....	25
3.3. Festivalverksamhetens karaktärsdrag	27
3.4. Festivalproduktionens penningflöden	28
Kostnadsstruktur.....	31
Sysselsättningseffekter	34
Festivalernas inverkan på det lokala näringslivet.....	34
3.5. Specifika mekanismer för de regionala effekterna.....	35
4 BEDÖMNINGEN AV FESTIVALERNAS REGIONALEKONOMISKA EFFEKTER – INDIKATORER OCH REKOMMENDATIONER	37
4.1. Informationsbehovet och informationskällor	40
4.2. Förslag till åtgärder och rekommendationer för fortsatt festivalforskning.....	43
KÄLLFÖRTECKNING	46
BILAGOR.....	52

FIGURER

Figur 1. Karta över Svenskfinland, efter Saarela, 2021, s. 25.	12
Figur 2. Festivalverksamheten och de regionalekonomiska effekternas dimensioner (Luonila m.fl., 2022a, 16).....	17
Figur 3. Evenemangsindustrins cirkelfigur enligt Wirén m.fl., (2020a, 5; se även Luonila m.fl., 2022a, 17).	18
Figur 4. Mekanismerna för hur de regionalekonomiska effekterna uppkommer.	23
Figur 5. Karta över de kommuner i Svenskfinland där de festivaler som tillsändes festivalenkäten verkar. Efter Saarela, 2021, s. 25.	26
Figur 6. Det granskade festivalurvalets finansieringsstruktur i medeltal: intäkter från egen verksamhet och annan finansiering.	30
Figur 7. Festivalernas kostnadsstruktur enligt delområde.	32
Figur 8. Mekanismerna för regionalekonomiska effekter särskilt för forskningens	36

TABELLER

Tabell 1. Hur festivalernas produktionskostnader riktas till regionen.	33
Tabell 2. Festivalernas effekt på sysselsättningen och personkategoriernas måttförhållanden.....	34
Tabell 3. Exempel på indikatorer för utvärderingen av festivalverksamhetens regionalekonomi och målen i granskningen (se även Luonila m. fl., 2022a, 45).	41
Tabell 4. Informationskällor till utvärderingen av effekterna av besökarnas	42

SAMMANDRAG

Den här rapporten samlar resultaten av ett delprojekt inom Cupores forskningsprojekt *Konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska faktorer*. Syftet med forskningsprojektet har varit att undersöka de finländska konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska effekter. Målet har varit att producera information om hur festivalverksamhetens regionalekonomiska effekter uppkommer, föreslå utvärderingssätt för att mäta effekterna samt att definiera informationsbehoven som finns. En bredare målsättning har varit att öka förståelsen för konst- och kulturfestivalernas roll som en del av konst- och kulturpolitiken och regionernas utveckling.

Delprojektet *Ett regionalekonomiskt perspektiv på konst- och kulturfestivaler i Svenskfinland* kompletterar forskningens finskspråkiga huvuddel och fokuserar på svenskspråkiga festivaler i det geografiska område som betecknas Svenskfinland (Saarela, 2021). Delprojektet är således ett språkorienterat komplement till forskningens huvuddel där specifika drag för det svenskspråkiga festivalfältets lyfts fram.

Den här rapporten sammanfattar delprojektets resultat och baseras till vissa grunddelar på den finskspråkiga rapporten *Taide- ja kulttuurifestivaalien aluetaloudelliset mekanismit* (Luonila, Ruokolainen, Oksanen-Särelä, Kurlin Niiniahho, Vähäsantanen & Karppinen 2022a). I rapporten beskrivs festivalfältets diversitet och festivalverksamhetens regionalekonomiska effekter och genomslagskraft. Forskningsmaterialet i delprojektet bildas av enkäter riktade till festivalorganisatörer och deras partnerföretag i Svenskfinland. Utöver det behandlas ämnesområdets väsentliga forskningslitteratur.

Kunskapen som producerats i det här delprojektet kompletterar tidigare slutsatser om vad som bör tas i beaktande i en utvärdering av festivalernas regionalekonomiska effekter och hurdana faktorer de instanser som beställer effektundersökningar ska vara medvetna om.

Forskningsprojektets resultat stärker tidigare rekommendationer om att man borde systematisera den kvalitativa och kvantitativa informationsproduktionen om festivalverksamheten. En noggrannare utredning av de ekonomiska effekterna kräver ytterligare resurser, till exempel ett bättre utnyttjande av de informationsresurser som finns samt ny datainsamling.

Delprojektet om svenskspråkiga festivaler har sina utgångspunkter i grundforskningen om festivalfältet generellt, men tar sin riktning genom den forskning som tidigare genomförts om speciellt finlandssvenska festivaler (Johansson, 2010, 2014).

Forskningen visade att det svenskspråkiga festivalfältet på flera sätt har annorlunda verksamhetsstrukturer och finansieringsgrund än det finländska festivalfältet generellt. Dels ter sig de finlandssvenska festivalerna tydligare ha mer betoning på sociala och kulturella målsättningar framom medvetna ekonomiska mål. Dels förstärks uppfattningen om att kulturekonomin i Svenskfinland generellt sett till stor del baseras på stiftelsefinansiering. (Se även Hirvi-Ijäs, 2014, Hirvi-Ijäs, Renko & Lahtinen, 2021.) Det accentueras av att det ur materialet kan uttolkas att medvetenheten om och utvecklandet av företagssamarbeten inte är betonat inom den finlandssvenska festivalkulturen.

Utvecklandet av forskningen kring den finlandssvenska festivalkulturens betydelse kan delvis se som en fortsatt granskning av de kultur- och språkspecifika dragen. Då ligger fokus på kulturella och sociala effekter på ett allmänt plan. Detta delprojekt synliggör dock att såvida vidare forskning avser att granska ekonomiska effekter lokalt eller regionalt, bör de finlandssvenska festivalerna inbegripas i festivalforskningen i sin helhet i Finland. Det regionalekonomiska perspektivet, som påvisas i denna forskning, kräver å sin sida att festivalkulturens geografiska avgränsningar bör följa de allmänna geografiska landskapsindelningarna för statistiska data som upprätthålls för datainsamling om regionalekonomin.

Oavsett framtida forskningsfokus baseras all granskning på mer medveten och strukturerad datainsamling av festivalarrangörerna själva. I sammanfattningen av forskningsprojektet som helhet betonas att produktionen av kvalitativ och kvantitativ information måste systematiseras för att man ska kunna samla in forskningsmaterial som kan mätas med samma mått och är jämförbara, samt därefter kunna utveckla långsiktig forskning om konst- och kulturfestivalernas ekonomiska effekter och genomslagskraft.

1 INLEDNING

1.1. Forskningens bakgrund och målsättningar

Finland är ett aktivt land för festivalverksamhet. Allt från föreningar, den offentliga sektorns aktörer, företag och små samfund till professionella organisationer ordnar hundratals konst- och kulturfestivaler runtomkring Finland. Till innehållet representerar de olika konstformer som rytmisk musik, dans, litteratur, barnkultur, cirkus, performanskonst samt allt från film till klassisk musik och opera. Konst- och kulturfestivalerna expanderar och diversifierar den finländska konstens och kulturens utbud, konsumtion, distribution och möjligheterna att delta (t.ex. Amberla, 2013; Herranen & Karttunen, 2016; Johansson 2010, 2014; Kinnunen & Haahti, 2015; Luonila, 2017; Silvanto, 2016.)

Konst- och kulturfestivalerna är mångsidiga fenomen. Evenemangen är mötesplatser, kreativa rum, ekonomiska katalysatorer, sociala motorer, byggare av samfund och gemenskap, image-skapare, forum för affärsverksamhet och knytpunkter för nätverk (Richards m.fl., 2015). Festivalverksamhetens betydelse och effekter på orterna där de äger rum väcker brett intresse inom samhällets olika delområden och politiska sektorer.

Utvecklandet av konst och kulturverksamhetens kunskapsbas är ett av målen i undervisnings- och kulturministeriets strategi (UKM, 2017) som sträcker sig till 2025. 2016 publicerade UKM ett förslag till verksamhetsprogram för åren 2017–2025 med namnet *Taide ja kulttuurifestivaalit – vahvistuva kulttuurinen voimavara* (UKM, 2016). I programmet konstaterades ett behov av att bygga en systematisk kunskapsbas gällande konst- och kulturfestivaler. I åtgärdsförslagen konstaterades att man senast 2025 bör ha *”utvecklat metoderna för informationsinsamling och stärkt forskningsgrunden samtidigt som vi tar i beaktande konst- och kulturfestivalernas olika delområden”* (fritt översatt UKM, 2016, 47). En annan målsättning som ställdes var också att hitta sätt *”genom vilka konst- och kulturfestivalerna kan utveckla sina egna möjligheter att samla in information om kunder och genomslagskraft”* (ibid.).

I UKM:s kulturpolitiska strategi som sträcker sig till år 2025 konstaterar man att genomslaget skapar *”kulturella, sociala och ekonomiska effekter”* (UKM, 2017, 37). Inom den finländska kulturpolitiska forskningen har man talat om konst- och kulturfestivalerna till exempel ur statsbidragens perspektiv och utifrån genomförandet av statens kulturpolitiska målsättningar (Herranen & Karttunen, 2016). Festivalerna betraktas som nationellt betydelsefulla och mångbottnade

aktörer inom konst- och kulturfältet (Silvanto, 2016) och som fenomen vars verksamhetseffekter och genomslagskraft omfattande bör granskas som en del av samhället (Luonila m.fl., 2019). I utvecklingen av statsunderstödspolitiken som gäller konst- och kulturfestivaler bör man enligt UKMs festivalstrategi beakta festivalernas olika understödsbehov.

Tidigare forskning har åskådliggjort festivalernas mekanismer för hur festivalernas kulturella, sociala och ekonomiska effekter uppkommer och visat på festivalernas regionala betydelse (Herranen & Karttunen, 2016; Luonila m.fl., 2019). Den senaste tiden har man eftersträvat det så kallade *360°-greppet* i forskningsprojekt som behandlar konst- och kulturfestivaler (jfr. även Mikkonen, Pasanen & Hakola, 2009). Med det menas en heltäckande granskning både ur kulturverksamhetens och kulturekonomins synvinklar av festivalproduktionens aktörer och de instanser¹ som inte deltar aktivt i produktionen.

I den senaste tidens finländska forskning har festivalerna som verksamhetsform granskats som en del av evenemangsindustrin² (Wirén, Westerholm & Liikamaa, 2020a). Konst- och kulturfestivalen ses som en upprepad, platsbunden och planerad händelse som består av ett konst- och kulturprogram som är öppet för publiken (UKM, 2016, 13; Luonila, 2016a; se även Wirén m.fl., 2020a). Då förstås konst- och kulturverksamheten som en mångskiftande kulturverksamhet som täcker allt från olika konstarter till festivalorganisationens praxis och olika sätt att delta (se t.ex. Luonila, 2017). Festivalproduktioner betraktas generellt om periodisk säsongbetonad verksamhet (Hanlon & Jago, 2014). Festivaler ordnas av offentliga organisationer, företag och den tredje sektorn – utöver det ordnas de även av produktionsnätverk som består av publiken och frivilliga (t.ex. Larson 2002, 2009; Getz, Andersson & Larson, 2007).

Festivalverksamheten har konstaterats ha regionala och lokala ekonomiska effekter bland annat genom anskaffning av tjänster, varor och utrustning samt i form av inkomster från turism och skatter (t.ex. Cantell, 1994; Tohmo, 2002). Mot den här bakgrunden är det klart att konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska effekter är ett av de centrala ämnesområdena för

¹ Getz (2007) et al definierar aktörer som är aktiva utanför festivalproduktionen som en grupp som tillsammans med deltagarna i evenemanget påverkas indirekt av festivalverksamheten. En sådan grupp är till exempel ortens befolkning.

² Tapahtumateollisuus rf grundades 2020 som ett svar på den vårens coronarestriktionerna som riktades på evenemangsindustrin. Ett av syftena med grundandet av föreningen var att definiera den finländska evenemangsbranschen. Som stöd i detta arbete gjordes en undersökning med syftet att analysera och föra fram branschens diversitet. I den här diskussionen definieras festivalerna som en form av verksamhet inom evenemangsbranschen (se Wirén m.fl., 2020a; Wirén m.fl., 2020b).

festivalforskningen. Det är viktigt att man synliggör konst- och kulturfestivalernas ekonomiska betydelse – till exempel utifrån sysselsättningsgraden och den affärsverksamhet som är kopplad till den kreativa branschen samt turism och regionernas tjänster (t.ex. Luonila m.fl., 2019). Å andra sidan är de regionalekonomiska effekterna känsliga för förändringar även utan globala pandemier, då publikens intresse för festivalerna varierar (Caves, 2000; Luonila & Johansson, 2016).

Det har gjorts ett flertal undersökningar och modelleringar både i Finland och internationellt som granskat festivalernas regionalekonomiska effekter (se Dwyer & Jago, 2019; Tohmo, 2002). Utifrån beslutsfattningen har effektstudiernas problem varit deras engångskaraktär och undersökningarnas sinsemellan svaga jämförbarhet. Som Herranen och Karttunen (2016) noterat är utmaningen speciellt definitionernas, de använda metodernas och materialens mångfald (se även Wirén, Westerholm & Liikamaa, 2020a). Största delen av informationen som gäller festivaler är fragmenterad och forskningsmetoderna, formulandet av forskningsfrågor och avgränsningen av festivalerna som forskningsobjekt varierar stort. Utöver det utnyttjas materialet som samlats till forskningen endast i enskilda fall där den är kopplad till den kreativa branschen eller turism och regionernas tjänster (t.ex. Luonila m.fl., 2019). Det är viktigt att utreda produktionsstrukturer och -mekanismer samt konkretisera kulturverksamheternas direkta och indirekta ekonomiska effekter genom olika metoder. Speciellt covid-19-pandemin visar på ett behov av forskning i en situation där många konst- och kulturfestivaler inte ordnats på samma sätt som förut (jfr. t.ex. Jakonen m.fl., 2020; Luonila m.fl., 2022b), och det insamlade materialet är inte alltid fritt tillgängligt (Herranen & Karttunen, 2016). Ur aktörsfältets perspektiv önskar man ytterligare forskningsdata och systematiskt insamlat forskningsmaterial för att utvärdera festivalernas regionalekonomiska effekter, så att de kommande evenemangens effekter kunde utvärderas redan i planeringsskedet (Kiipeli & Hoppu, 2021).

Enligt utredningen framträder tydligt den systematiska datainsamlingens betydelse för det finländska konst- och kulturfältets utvecklingsarbete. I framtiden blir det centralt att skapa mångdisciplinära redskap för att utvärdera effekterna koncentrerat på vissa delområden, speciellt när man ser på konst- och kulturfestivalernas ekonomiska och kulturella verkan och effekter på en lokal, nationell och internationell nivå. Olika instanser använder idag olika och kontrasterande rapporteringsmetoder vars enhetlighet måste utvecklas. Insamlat data bör kunna tjäna flera instanser. Datainsamlingen måste skapa förutsättningar för en bred insamling av information från aktörer på festivalfältet. (Luonila m.fl. 2019.)

Den finländska festivalforskningen har ofta haft sin utgångspunkt i granskningen av den offentliga finansieringen som fördelas av dels utbildnings-

och kulturministeriet, dels Centret för konstfrämjande (se t.ex. Herranen & Karttunen, 2016; Luonila m.fl., 2019). En annan tendens har varit ett fokus på speciella konstgenrer, såsom rytmisk musik. Däremot har språkliga eller andra kulturellt specifika drag varit mer sällsynta utgångspunkter. Betydelsen av kulturell eller språklig differentiering betonas inte heller i ministeriets program för festivalverksamhet (UKM, 2016).

Den finlandssvenska festivalkulturens särprägel har studerats på uppdrag av Svenska kulturfonden vid två tillfällen. (Johansson, 2010, 2014.) Denna rapport tar sitt avstamp i såväl festivalforskningen generellt som i definitionerna för finlandssvensk festivalkultur specifikt. Det handlar således om festivaler som har sin utgångspunkt i det svenska språket, ger uttryck för finlandssvensk kultur och arrangeras på orter som ligger i det geografiska område som uppfattas som Svenskfinland.³

1.2. Forskningsfrågor och forskningens struktur

Syftet med forskningsprojektet *Konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska faktorer* har varit att undersöka de finländska konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska omständigheter. Den första delen av projektet fokuserade på en granskning av avgränsade, landskapsbundna och regionalekonomiska effekter. Delprojektet *Ett regionalekonomiskt perspektiv på konst- och kulturfestivaler i Svenskfinland* beskriver verksamhetsstrukturerna och den ekonomiska kontexten för festivaler som har det svenska språket som utgångspunkt och regional särprägel.

Målsättningen har varit att producera information om hur konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska effekter uppkommer samt att föreslå indikatorer och utvärderingssätt för festivalernas regionalekonomiska effekter och genomslag. Den bredare målsättningen är att underlätta förståelsen av konst- och kulturfestivalernas roll som en del av konst- och kulturpolitiken samt regionernas utveckling.

Delprojektet fokuserar på de festivaler som har sin utgångspunkt i det svenska språket, ger uttryck för finlandssvensk kultur och arrangeras på orter som ligger i det geografiska område som uppfattas som Svenskfinland. Det betyder att frågeställningarna får en språklig dimension som visat sig få en rad medföljande konsekvenser.

Delprojektet har alltså två övergripande syften:

³ Om den kommunbaserade kategoriseringen, se Saarela, 2021 s.25.

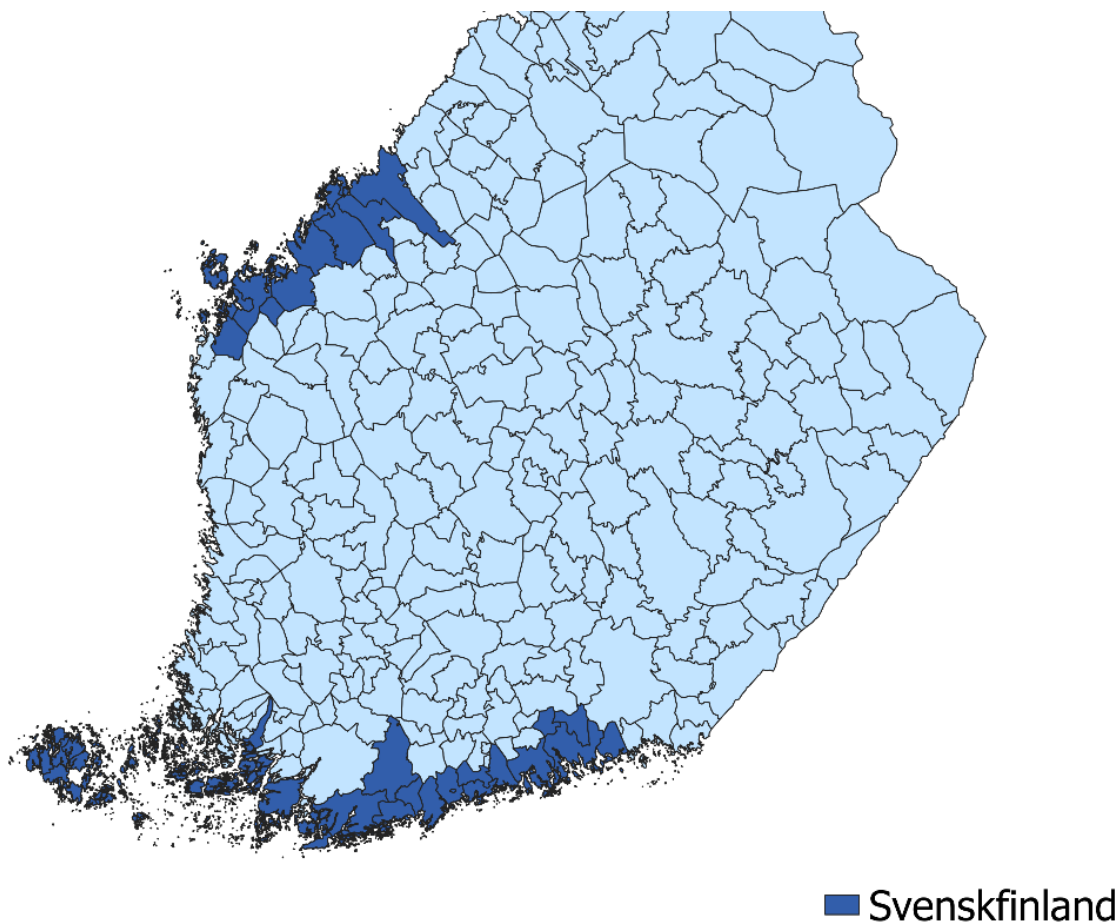
- att identifiera de svenskspråkiga festivalernas regionalekonomiska omständigheter.
- att definiera indikatorer som beskriver genomslagskraften och presentera rekommendationer för sätt att utnyttja datainsamling och information.

För att uppnå detta ställer granskningen frågorna:

- På vilka sätt uppkommer festivalers ekonomiska effekter lokalt och regionalt?
- Vilka är de metoder och indikatorer med hjälp av vilka man kan utvärdera festivalers regionalekonomiska effekter och genomslagskraft?
- Hurdana är de finlandssvenska festivalerna som regionalekonomiska aktörer?
- Hur ter sig festivalernas regionalekonomiska omständigheter ur ett språkligt perspektiv?

Den finskspråkiga forskningen riktades till tre avgränsade landskap (Satakunta, Södra Österbotten och Norra Österbotten). I den landskapsbundna granskningen i det finska materialet gjordes en jämförelse med Statistikcentralens statistiska material som beskriver regionalekonomin i respektive landskap. I den svenskspråkiga delen av forskningsprojektet var avsikten att på motsvarande sätt granska Österbotten, Egentliga Finland och Åland. På grund av att det svenskspråkiga festivalurvalet inom ett landskap är litet och att festivalerna är små till storleken, anlades här ett mer allmänt perspektiv som omfattar hela Svenskfinland. (Figur 1.)

Figur 1. Karta över Svenskfinland, efter Saarela, 2021, s. 25.

Eftersom statistiska data om regional ekonomi inte finns att tillgå för Svenskfinland som avskilt område innebar det att någon statistisk jämförelse inte var möjlig att genomföra på motsvarande sätt. Det samlade materialet ger däremot en bra möjlighet att beskriva de egenskaper och speciella drag som karakteriserar festivalurvalet i Svenskfinland och som ger uppdaterad och kompletterande kunskap om det finlandssvenska festivalfältet och dess särprägel. Aspekter som granskas i analysen är bland annat festivalorganisationsmodeller, nätverken och fungerande ekosystem, geografi, storleksgrad och ekonomiska strukturer.

Materialinsamlingen skedde på samma sätt i de två olika delarna av forskningen. En enkät riktades till festivalarrangörer och en enkät riktades till företag som festivalarrangörer angett i deras egen enkät som sina viktigaste

företagspartners. Väsentlig finländsk och internationell litteratur om ämnesområdet gäller för båda språkområdena.

Forskningsrapportens upplägg ser ut på följande sätt: I kapitel 2 beskrivs festivalproduktionens karaktärsdrag utifrån hur de ekonomiska effekterna uppkommer. I kapitel 3 presenterar vi kriterierna för hur festivalerna valdes och beskriver forskningsmaterialet, festivalernas karaktär och deras betydelse som en del av evenemangsorternas affärsliv utifrån företagsenkätsmaterialet. I kapitel 4 presenteras forskningens konklusioner, det uppfattade informationsbehovet och möjliga informationskällor. Till sist presenteras en rad åtgärdsförslag och forskningens rekommendationer.

2 FESTIVALERNA OCH EKONOMIN

I det här kapitlet presenteras festivalernas produktionsformer, särdragen i festivalproduktionens finansierings- och kostnadsstrukturer samt faktorer som hänger samman med hur festivalernas regionalekonomiska effekter uppkommer och modeller som utvecklats för att analysera dem. Detta kapitel grundas i sin helhet på den finskspråkiga rapporten. (Luonila m.fl., 2022a)

2.1. Festivalproduktionens särdrag

I produktionstermer talar man ofta om festivaler som projekt (se t.ex. Allen m.fl., 2005; Larson & Wikstöm, 2001; Larson & Wikström, 2007) som kulminerar i genomförandet av själva festivalen. I Finland är genomförandet av festivaler kraftigt betonat på sommaren (se Finland Festivals, 2022; även Luonila m.fl., 2019). I praktiken börjar man ändå förbereda kommande festivaler senast då de föregående tagit slut. På så sätt formas festivalorganisationens verksamhetsstruktur som tillämpas året runt. I året-runt-verksamheten arbetar man i festivalens centrala organisation med små personalresurser. Vid sidan om sakkunnigarbetet, där planering betonas, materialiseras produktionen när tidpunkten för festivalen närmar sig och expanderar till att omfatta marknadsföringsåtgärder, evenemangens infrastruktur som till exempel evenemangens samt tjänstehelheternas genomförande.

I organisationens kärna koncentreras arbetsuppgifterna på de förhandlingar och beslutsfattandet som produktionen förutsätter, bland annat artistbokningar, tjänsteutbud, kommunikation och planering av marknadsföring, utveckling av scenalternativ och produktionens ekonomiska resursallokering (t.ex. Abfalter, Stadler & Müller, 2012; Johansson, 2008; Luonila, 2016a). Festivalkonceptet innehåller ett löfte om att evenemanget går att reproducera (t.ex. Frisby & Getz, 1989). På grund av att reproducerbarheten är en målsättning går det inte att tala om festivalproduktionen enbart som ett projekt, då det som koncept syftar på ett enskilt engångsevenemang. Snarare kan man tala om festivalproduktionen som en säsongsbunden, pulserande och periodisk verksamhet (eng. *pulsating* se Hanlon & Jago, 2014). (t.ex. Abfalter, Stadler & Müller, 2012; Johansson, 2008; Luonila, 2016a).

Säsongsbundenheten påverkar väsentligt festivalverksamhetens resursallokering, vilket till exempel syns i den beskrivna praxisen gällande personalresurser och i produktionsstrukturen (Getz m.fl., 2007; Getz, 2012).

Festivalens produktionsnätverk bildas av en grupp mer eller mindre sinsemellan beroende professionella och frivilliga aktörer (Abfalter m.fl., 2012; Haanpää, 2017), som har olika uppgifter och verksamhetslogiker i festivalproduktionen (Ruusuvirta, 2019). Till exempel produktionen av musikfestivaler är i festivalorganisationens händer, men till själva festivalevenemanget hör en grupp olika aktörer som till exempel musikindustrin, medier, lokala företag och industribranscher, sponsorer och företagspartners, offentliga beslutsfattare, idrottsförbund och föreningar och publiken (t.ex. Larson, 2002).

2.2. Festivalproduktionernas finansierings- och kostnadsstruktur

Genom sin säsongsbetonade verksamhet och verksamhetslogik skiljer sig festivalerna stort från till exempel offentligt finansierade institutioner eller föreningar som koncentrerar sig på kontinuerlig verksamhet och företagets verksamhet (t.ex. Herranen & Karttunen, 2016; Ruusuvirta, 2019). En av de mest centrala åtskiljande faktorerna är festivalernas breda intäkts- och kostnadsstruktur, som leder till att festivalverksamheten inte jämfört med staten och kommunernas institutioner är lika strikt bunden till olika administrativa begränsningar och direktiv (Kainulainen, 2014, 7) eller till exempel enskilda evenemangsutrymmen (Herranen & Karttunen, 2016).

Kärnan för festivalverksamhetens intäktsmodell finns i innehållsproduktionen, tjänsteproduktionen och de produktionskedjor som konstruerats runt verksamheten. Festivalproduktionens helhetsfinansiering bildas av flera inkomstkällor som bygger på festivalbesökarens konsumtion under själva evenemanget (biljetter, kringtjänster), försäljning och olika stöd. Produktionens inkomstkällor är inkomsterna från evenemangsorganisationens egen verksamhet, offentliga bidrag, privat finansiering som sponsor- och företagssamarbeten samt allmänt i mindre grad bidrag från olika stiftelser och fonder (Luonila m.fl., 2019).

Intäkterna från festivalernas egen verksamhet består av privat konsumtion och företagets anskaffningar. Utöver det kan en liten del av finansieringen bestå av försäljning, royalties eller licenser, föreningsverksamhetens medlemsavgifter eller andra möjliga inkomster (se t.ex. Finland Festivals (FF), 2022; Luonila 2019 m.fl., 28). Den offentliga sektorns finansiering består i första hand av statens kontinuerliga bidrag eller engångsbidrag som kanaliseras till festivalverksamhet (UKM, Taika) och kommunernas bidrag. Annan offentlig finansiering, som till exempel EU-bidrag, är småskalig (t.ex. Luonila m.fl., 2019; Wirén m.fl., 2020a).

Speciellt de större festivalerna i Finland som ofta koncentrerar sig på rytmisk musik har ett kassaflöde som består av intäkter från inträdesbiljetter och företagspartners (FF, 2022; Kinnunen & Luonila, 2021). För festivaler som till kapaciteten är mindre eller festivaler som har mera marginellt konstinnehåll är den offentliga finansieringen en väsentlig, till och med livsviktig del av evenemangets finansiering (t.ex. Rytkönen, 2018). För de större festivalerna har det offentliga stödet en ganska liten, mera legitimerande roll i helhetsfinansieringen (Herranen & Karttunen, 2016).

Festivalproduktionens kostnader bildas i första hand av personalkostnader, program- och evenemangsverksamhetens kostnader, som till exempel artistarvoden och kostnader som hänger ihop med teknisk produktion och marknadsföring (Rytkönen, 2018; även Luonila m.fl., 2019). Festivalens innehåll och tjänstehelheter är både en inkomstkälla och en kostnad som föder kostnader för produktionen. För penningflödet som hänger ihop med produktionen är det viktigt att förstå att investeringen i programmet, festivalens ramar och tjänsteutbudet sker före genomförandet av evenemanget. Oberoende av storleken eller festivalens innehåll koncentreras penningflödet runt tiden då festivalen äger rum, när bland annat festivaltjänsternas eller kringprodukter ökar på inkomsterna (t.ex. FF, 2022; Johansson, 2008).

Festivalproduktionens intäcks- och kostnadsstruktur varierar stort mellan olika festivaler. Centrala faktorer som påverkar ekonomin och uppkomsten av de ekonomiska effekterna är till exempel evenemangets storlek (en påverkande faktor är till exempel publikkapaciteten), längden och festivalens innehåll. Andra faktorer som påverkar ekonomin är till exempel hur ofta festivalen ordnas, publikstrukturen, publikens föreställningar om evenemanget och den uppskattning som evenemanget får av publiken. Ur ett ekonomiskt perspektiv syns de här faktorerna till exempel i festivalpublikens konsumtion, företagssamarbeten och bidragspraxis (Larson, Getz & Pastras, 2015; Luonila, 2016b).

2.3. Festivalverksamhetens direkta och indirekta regionalekonomiska effekter

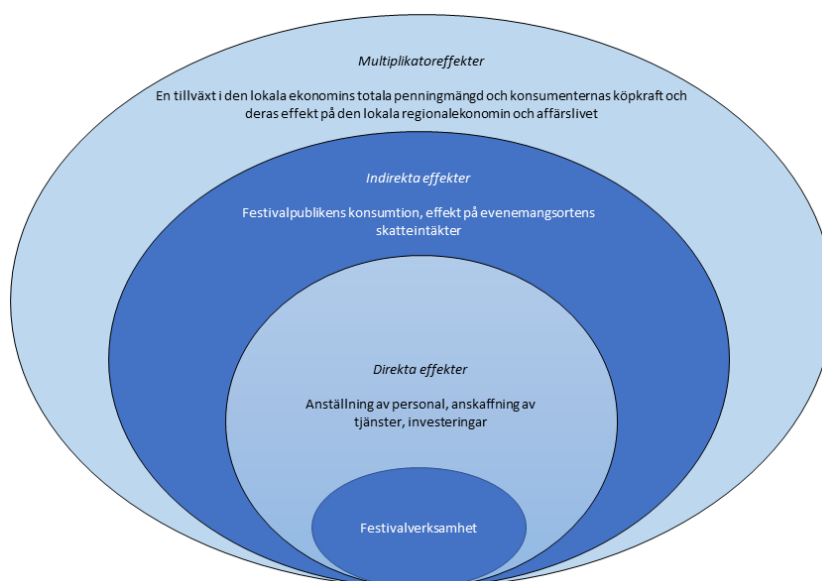
Festivalernas regionalekonomiska effekter kan kategoriseras i direkta (primära) och indirekta (sekundära) ekonomiska effekter. Konst- och kulturfestivalernas direkta effekter på ekonomin och sysselsättningen skapas av funktioner som hänger ihop med festivalproduktionen, till exempel anställning av personal eller konstnärer, hyrning av utrymmen för festivalen, anskaffningar av tjänster och

investeringar i produktionsutrustning. Oftast sysselsätter festivalorganisationerna fast eller långvarigt endast några personer, medan man anställer ett ansevärt antal korttidspersonal under den tid festivalproduktionen äger rum (t.ex. Hanlon & Jago, 2014). Utöver det deltar många frivilliga i assisterande produktionsuppgifter och som stöd i planeringen, och samarbetar till exempel med lokala idrottsförbund och föreningar (Luonila m.fl. 2019a; Wiren m.fl., 2020a).

De indirekta effekterna bildas av festivalpublikens konsumtion som riktas mot ortens företag och tjänster. Effekterna syns i evenemangsortens skatteintäkter och bredare även i regionalekonomin. (Kainulainen, 2005; Ruokolainen m.fl. 2016; Tohmo 2005.) Festivalverksamhetens tidsmässiga begränsning betyder att festivalernas direkta och indirekta ekonomiska effekter delvis koncentreras på en kort period då festivalen äger rum medan helhetseffekterna ändå syns i de ekonomiska effekterna under hela året.

Utöver de direkta och indirekta effekterna kan man bredare tala om multiplikatoreffekter, det vill säga en tillväxt i den totala penningmängden och konsumenternas köpkraft i den lokala ekonomin samt deras ytterligare effekter på det lokala affärslivet och regionalekonomin (t.ex. Ruokolainen m.fl. 2019; Cantell 1994, 38–40; Ilmonen m.fl. 1995, 80–81; Kainulainen 2005, 95–98). I figur 2 beskrivs dimensionerna av festivalverksamhetens regionalekonomiska effekter.

Figur 2. Festivalverksamheten och de regionalekonomiska effekternas dimensioner (Luonila m.fl., 2022a, 16).

När man granskar festivalernas ekonomiska helhet kan man även använda begreppet *evenemangsindustri* som hjälper att konkretisera evenemangsverksamhetens ekonomiska effekter. Evenemangsindustrin bildas av aktörer vars affärsverksamhets till största del är kopplad till själva evenemanget (till exempel hyrning av evenemangsteknik) och aktörer för vilka evenemangens affärsverksamhet är en del av deras affärsverksamhet som helhet (till exempel säkerhetstjänster). Företag som är verksamma inom *evenemangsbranschen* ansvarar alltså antingen för hela evenemang eller planeringen och genomförandet av specifika delområden (Wirén m.fl., 2020a, 6).

Sett genom evenemangsindustrin kan man dela in festivalernas ekonomiska effekter i *tre djuphetsgrader* sett via de ekonomiska effekter som branschen skapar. (Figur 3.) I den här indelningen menar man med direkta effekter den *affärsverksamhet som själva evenemangsproduktionen skapar*. Till exempel uthyrning av evenemangsutrymmen, professionell produktion och uthyrning av evenemangsteknik är branscher som har evenemangen som huvudsaklig näring och som föder de förutnämnda direkta ekonomiska effekterna. Indirekta effekter avser därmed företag som tjänar evenemangsproduktionen med till exempel affärsverksamhet med inkvartering, säkerhet och transport. Utöver dessa placeras evenemangsbesökarnas konsumtion kring evenemanget (till exempel festivalbesökarens användning av frisörtjänster) i den så kallade yttre sfären (Wirén m.fl., 2020a, 4; se även Getz, 1989.)

Figur 3. Evenemangsindustrins cirkelfigur enligt Wirén m.fl., (2020a, 5; se även Luonila m.fl., 2022a, 17).

Även om vi i denna rapport inte specifikt klassificerar festivalverksamhet enligt den modell som utarbetats av Wiren m.fl. (2020a), så illustrerar evenemangindustrins utgångspunkter de ekonomiska effekternas djuphetsgrader utifrån affärsverksamheten.

Festivalernas regionalekonomiska struktur och betydelse går att åskådliggöra till exempel genom att granska penningflöden som riktas utifrån till festivalerna, penningflöden inom festivalerna och på så sätt penningflöden som stannar hos aktörer samt som återgår till samhället och samlas in (Wirén m.fl., 2020a). I den här rapporten beskrivs penningflödenas riktning i festivalproduktionerna (figur 4 s. 23), så att man kan förstå principerna för hur festivalernas regionalekonomiska effekter uppkommer. Utöver penningflöden i euro eftersträvar vi att på en allmän nivå gestalta verksamhetsfältets mångfald inom evenemangsekonomin och fältaktörernas, festivalsorganisatörernas och deras samarbetspartners lokala nätverk där de direkta och indirekta ekonomiska effekterna föds. Ur det svenskspråkiga perspektivet ger detta närmandesätt en fördjupad förståelse av festivalernas verksamhetsmiljö, produktionsprocesser och de ekonomiska omständigheterna i allmänhet.

2.4. Metoder för analys av kulturfestivalers ekonomiska effekter

För att kombinera analysen av regionala ekonomiska effekter med festivaler i Svenskfinland är det värt att diskutera ämnets huvudsakliga forskningsmetoder. För att fastslå konst- och kulturfestivalernas ekonomiska effekter har man i tidigare forskning utvecklat flera metoder och modeller (se även Wirén m.fl., 2020a).

Centrala redskap för beräkning och modellering av festivalernas eller allmännare sett de kulturella aktiviteternas (regional)ekonomi som använts i Finland är till exempel den så kallade nordiska metoden, input-output-modellen, CGE-modelleringen, FEET-metoden och evenemangens beräknade regionala effekt-modell (se Herranen & Karttunen 2016, 46–48; Ruokolainen m.fl. 2019, 38–40). Ekonomiska aktiviteter och deras nyckeltal granskas i första hand enligt Statistikcentralens näringsgrensindelning (TOL).

För att utreda de regionalekonomiska effekterna används olika metoder, allt från enkla beskrivningar av festivalernas penningflöden till invecklade matematiska modelleringar av regionalekonomin där man utreder regionalekonomiska multiplikatoreffekter.

Den så kallade nordiska metoden delas in i intäkts- och kostnadsmetoder. Kostnadsmetoden innebär att man med hjälp av publikenkäter utreder mängden pengar resenärerna eller festivalbesökarna använder i området. Då utreder man alltså penningflödet till området genom konsumtionen. Intäktsmetoden behandlar den andra sidan av samma sak: man utreder med hjälp av företagsenkäter den intäktsökning som områdets företagare får. Användningen av den nordiska modellens båda sidor ökar i alla fall i princip resultatens kredibilitet eftersom både intäkts- och kostnadsmetoderna idealt resulterar i lika stora penningssummor (se Tohmo, 2002, 46). I praktiken genomförs oftast bara kostnadsmetoden, för att det är relativt enkelt att lägga till frågor om publikens användning av pengar till exempel i festivalernas feedbackenkäter som är riktade till publiken (Herranen & Karttunen 2016, 46).

I analyser av ekonomiska effekter gör man utöver beskrivningar av penningflöden ofta även analyser av hur pengar som kanaliseras till området via konsumtion börjar multipliceras i regionalekonomin. Sådana undersökningar är till exempel förhållandet mellan kulturevenemangets mervärde och den offentliga sektorn, som kommunernas stöd till evenemangsverksamhet, då stödet kan granskas som en investering i områdets ekonomiska utveckling (Rytkönen, 2018).

Input-output-analysen är en ekonomivetenskaplig metod för att utreda (till exempel kulturverksamheternas) ekonomiska effekter. Med hjälp av metoden producerar man information om de interna beroendeförhållandena mellan regionens branscher samt regionalekonomins strukturer. När man räknar ut kulturverksamheternas effekter med input-output-metoden granskar man den ökande efterfrågan som kulturinvesteringarna och kulturkonsumtionen åstadkommit och dess påverkan på regionalekonomin och dess olika branscher samtidigt som man räknar ut den tillväxt kulturverksamheterna åstadkommit i regionalekonomin (Tohmo 2002, 82; Kainulainen 2005, 103–104; se även Rytkönen, 2018). Input-output-analysen hjälper alltså till med att gestalta hur till exempel festivalernas anskaffningar och penningflöden från festivalbesökarnas konsumtion kanaliseras till en del av regionalekonomin, dess branscher och börjar multipliceras.

Ett annat, subtilare exempel på regionalekonomiska vetenskapliga metoder som används för att räkna ut kulturverksamheternas effekter är den så kallade CGE-modelleringen. CGE-modeller (*computable general equilibrium*) skapar numeriska beskrivningar av ekonomin baserat på makro- och mikroekonomisk teori samt applicerad matematik och statistiska beräknings- och estimeringsmetoder. Modelleringen har använts i Finland i samband med

kulturverksamheter åtminstone i modelleringen av de regionalekonomiska effekterna av Seinäjokis evenemangskluster (Ruokolainen m.fl. 2016). Metoden som är baserad på CGE-modellen och Input-output-modelleringen skiljer sig så att den sistnämnda exempelvis beaktar djupare och mera systematiskt regionalekonomins interna dynamik och dynamiken mellan regionalekonomierna och penningflödets spridning till andra områden (Dwyer m.fl. 2006, 60–61).

Jämfört med input-output-analyserna eller CGE-modelleringen är multiplikatoranalysen en enklare ekonomisk granskning av kulturverksamheternas effekter. I den räknar man kulturverksamheternas multiplikatoreffekter baserat på regionalekonomin till exempel jämfört med multiplikatorer för penningflöden som använts i tidigare undersökningar (jfr. t.ex. Piekkola m.fl., 2013).

Input-output-metoden och CGE-modelleringen kräver relativt mycket data om bland annat publikens konsumtion, som är arbetskrävande att samla in. Med andra ord är det arbetskrävande och dyrt att uppdatera data om effekterna som skapas. Karppinen och Luonila (2014) utvecklade i sin forskning en modell för regionala effekter för *evenemangs- och festivalskluster* som möjliggör beräkningar och specifikt uppdaterbar information om regional och tidsmässig jämförelse. I forskningen definierades endast företag till produktionsklustern. Syftet med modellen är att försöka utvärdera en beräkning av kluster som hänger ihop med evenemang och festivaler och deras regionala helhetseffekt, det vill säga *företagens regionala potential att påverka*. I forskningen strävade man inte direkt efter att kvantitativt utvärdera evenemangsproduktionens produktionsklusters (primära) och deras produktionsbranschens (sekundära/indirekta) effekter, eller med andra ord deras utbudseffekter. Snarare är syftet att bygga en beräkningsmodell samt en företagsbaserad och bransch- och/eller klusterbaserad regional effektmodell. I modellen tog man i granskningen indirekt i beaktande företagens potential att påverka (intäkt- och sysselsättningseffekter samt effekt på antalet företag i regionen) i stället för att koncentrera sig på enskilda företags eller festivalers effekter i Uleåborgs, Björneborgs och Seinäjokis regioner. Under utvecklingsarbetet med modellen utvärderades effekterna enligt företags- och näringsgrensindelningen (TOL). Centrala variabler i modellen var klustrens inkomsteffekt (mätt i omsättning) och personaleffekt (mätt i årsverken). Enligt forskarna ger modellen en beräkningsbar regional effekt för evenemangskluster och motsvarande potentiella effekter till exempel för musikfestivalkluster. (Se Karppinen & Luonila, 2014, 3–4.).

Utöver metoder som stöder sig på ekonomivetenskaplig teori har forskningen strävat efter att utveckla sätt genom vilka festivalernas och kulturverksamheternas (ekonomiska) effekter också går att granska bredare. I stället för att numeriskt beräkna och mäta de regionala effekterna kan man också betrakta festivalernas regionala betydelse genom kvalitativa metoder (se Kainulainen, 2005). Så har man gjort till exempel 1995 i en undersökning som granskade vissa finländska festivaler där den regionalvetenskapliga beräkningen stöddes av ett intervjumaterial om festivalernas betydelse (Ilmonen m.fl., 1995). På motsvarande sätt granskas kulturfenomenets effekter i utredningarna om Åbos år som Europas kulturhuvudstad 2011 genom kvalitativa och kvantitativa metoder så att effekterna syns både som ekonomiska nyckeltal och som de betydelser lokala aktörer, invånare och besökare gett evenemangen (Oikarinen 2012; Koponen & Lehtonen, 2012). Utredandet av Eurovisionen som ordnades i Helsingfors är också ett bra exempel på att utreda mångsidiga och mångmetodiska effekter (Laakso & Kilpeläinen 2008).

Även den så kallade FEET-modellen (*Finnish Event Evaluation Tool*) kombinerar flera olika effektdimensioner på ett systematiskt sätt. Med hjälp av FEET-redskapet utreder man evenemangsbesökarnas profiler och motiv, utvärderar de ekonomiska effekterna och utreder sociokulturella effekter ur olika aktörers synvinklar. De ekonomiska effekterna utreds i ifrågasvarande modell främst genom att granska penningflöden så att man beskriver besökarnas konsumtion i området och kulturevenemangens kostnader utan multiplikatoreffekter (Pasanen m.fl. 2009, 120–121; se även Taskinen m.fl., 2021).

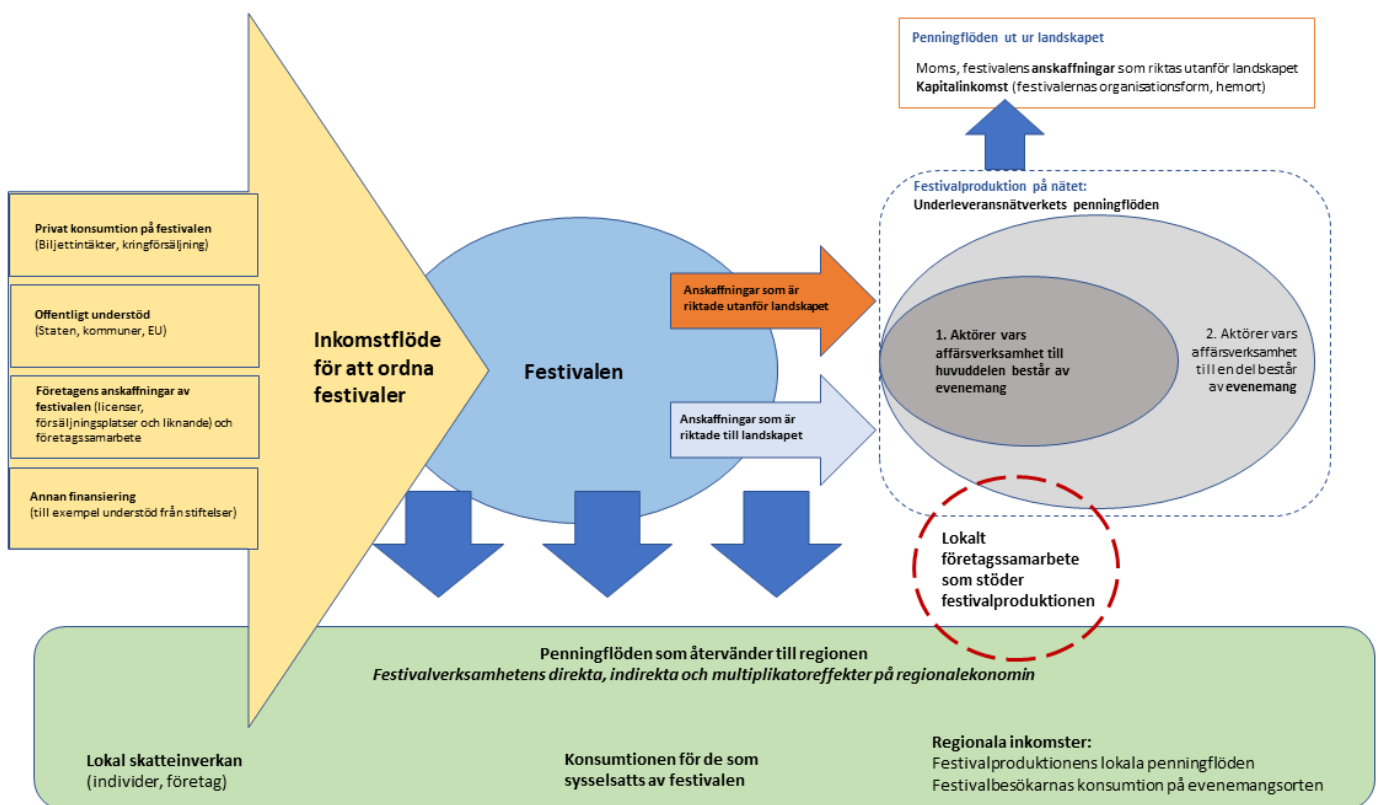
2.5. Mekanismer för hur de regionala effekterna uppkommer

I rapporten beskrivs de ekonomiska effekter som festivalverksamheten skapat och en konkretisering av festivalverksamhetens penningflöden har eftersträvat för att hitta kärnan i mekanismen för hur de regionala ekonomiska effekterna uppkommer.

Syftet med figur 4 är att generellt sammanfatta mekanismerna för hur de regionalekonomiska effekterna skapas genom att beskriva penningflödena som rör sig i festivalverksamheten och deras riktning. Med grund i forskningsmaterialet och den tidigare litteraturen om ämnet som finns tillhanda är det klart att då festivalproduktionerna är unika som kulturfunktioner i sina nätverkslika produktionsstrukturer (Luonila m.fl., 2021), så skiljer sig deras

regionalekonomiska effekter från varandra. Penningflödesfaktorerna som presenteras i figuren, som till exempel privat konsumtion, företagsköp från festivalen, offentligt understöd eller produktionsnätverkens lokala grad är festivalspecifika. Gemensamma faktorer som beskriver penningflöden och deras riktning kan ändå anses vara till exempel penningflöden från organiserandet av festivaler, regionala eller utomregionala penningflöden som föds i produktionsnätverket samt penningflöden som återvänder till regionen och föder multiplikatoreffekter. Dessa multiplikatoreffekter uppkommer genom festivalverksamheten som intäkter från turism, skatteinverkan och sysselsättning. På motsvarande sätt påverkas penningflöden ut ur området av festivalproduktionsnätverkets lokala grad.

Figur 4. Mekanismerna för hur de regionalekonomiska effekterna uppkommer samt penningflöden.

3 RAPPORTENS MATERIAL OCH ANALYS

Syftet med delprojektet var att undersöka konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska omständigheter i Svenskfinland. Målet är att utveckla en förståelse för hur de regionala ekonomierna och lokala nätverken för festivalproduktion kan påverka uppkomsten av regionalekonomiska effekter i denna kontext. Målet med forskningen har även varit att delta i utvecklandet av konst- och kulturverksamhetens informationsgrund. Därför koncentrerar sig forskningsprojektet i sin helhet på konst- och kulturfestivaler som upprepas (se UKM, 2016).

Som forskningsmaterial utnyttjas utöver forskningslitteraturen det enkätmaterial som riktats till festivalorganisatörer och regionernas företag. Materialet har också kompletterats av offentligt tillgängligt online-material om festivalspecifik information om deras verksamhet och mål. Härnäst beskrivs forskningsrapportens material och de forskningsmetoder som använts mera detaljerat.

3.1. Fokusområdet och festivalurvalet

Utgångspunkten för projektets materialinsamling var en identifiering av relevanta konst- och kulturfestivaler som har det svenska språket som grund. Därmed eftersöktes etablerade aktörer som tydligt verkar på svenska och riktar sig till en svenskspråkig publik. Det handlar således om festivaler som ger uttryck för finlandssvensk kultur och arrangeras på orter som ligger i det geografiska område som uppfattas som Svenskfinland.

I det här delprojektet användes fyra olika kategoriseringar för identifikationen av ett relevant festivalurval: 1) medlemskap i Finland Festivals, 2) offentlig finansiering av UKM eller Centret för konstfrämjande, 3) finansiering av Svenska kulturfonden, 4) identifierats av tidigare forskning om det finlandssvenska festivalfältet (Johansson, 2010, 2014).

Kategorierna användes i genomgången av festivalutbudet, men även olika storleksgrader, geografisk variation och relevans togs i beaktande. Det slutgiltiga urvalet innehöll sammanlagt 29 festivaler som identifierades som forskningsmaterial (bilaga 1).

3.2. Insamling och analys av materialet

Målsättningen var att samla bakgrundsinformation om festivaler i Svenskfinland och granska festivalurvalet som helhet. I kartläggningsskedet formades en helhetsbild av festivalernas verksamhet och målsättningar genom bruk av olika online-material. Även tillgänglig information om festivalernas finansiering kartlades. Enkäterna planerades genom att använda tidigare litteratur som behandlar festivalverksamhet samt tidigare enkäter (Kainulainen, 2004; Luonila m.fl., 2019; Pasanen m.fl., 2009). Genom enkäterna insamlades ekonomiska nyckeltal från år 2019 och annan central information som beskriver verksamheten, såsom organisationsform och regionala strukturer för företagsamarbete.

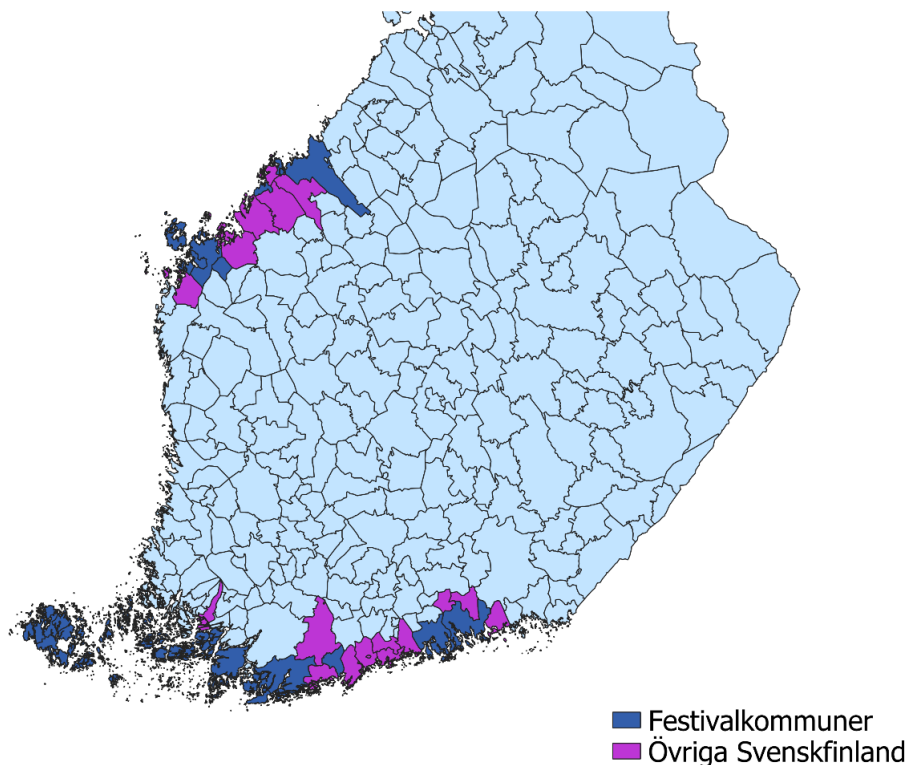
Festivalenkäten

Enkäten till festivalorganisatörerna syftade till att utreda hur festivalerna fungerar inom regionalekonomin och hur festivalerna själva utvärderar festivalproduktionens effekter på områdets ekonomi ur det egna evenemangets perspektiv (se även Luonila m.fl., 2019; Ruokolainen m.fl., 2016). Enkäten som riktades till festivalerna utredde utöver evenemangens basinformation även centrala nyckeltal gällande festivalernas ekonomi, personalresurser och publik.

Enkäten genomfördes i april-maj 2022. Den riktades till 29 festivaler inom Svenskfinland, fördelat på regionerna Österbotten, Åboland, Västra Nyland, Östra Nyland och Åland.⁴ 14 svar (svarsprocent 48 %) erhöles varav fyra från Österbotten, två från Åboland, fyra från Västra Nyland, två från Östra Nyland samt två från Åland. (Figur 5.) Enkätformuläret finns i bilaga 2 och listan av festivaler som svarade på enkäten finns i bilaga 3.

⁴ Gällande statistisk regionindelning av Svenskfinland, se Saarela, 2021, s. 25.

Figur 5. Karta över de kommuner i Svenskfinland där de festivaler som tillsändes festivalenkäten verkar. Efter Saarela, 2021, s. 25.

Företagsenkäten

I maj-juni 2022 genomfördes en enkät till alla de företag som festivalerna som deltog i den första enkäten hade namngivit som sina viktigaste företagspartners. Enkätens syfte var att utreda företagens synpunkter på samarbetet med festivalerna, festivalverksamhetens inverkan på företagets verksamhet samt festivalernas lokal- och regionalekonomiska betydelse.

Enkäten skickades till 57 företag, varav 15 i Österbotten, 14 i Åboland, fem i Västra Nyland, 13 i Östra Nyland och 10 på Åland. Svar erhöles av endast fem olika företag som mångsidigt representerade olika branscher, ett företag från vardera regionen.

Det samlade materialet av den festivalspecifika informationen analyserades genom kvalitativa och jämförande metoder. Enkätmaterialet analyserades på grund av den ringa omfattning och dess mångsidighet till största del genom beskrivningar och faktormässiga granskningar. Syftet med analysen var att beskriva och åskådliggöra områdets festivalers karaktärsdrag ur de ekonomiska omständigheterna.

3.3. Festivalverksamhetens karaktärsdrag

Som tidigare beskrivits skiljer sig festivalerna från varandra till exempel när det gäller storlek, organiseringssätt eller om det är fråga om en festival som huvudsakligen koncentrerar sig på gratisevenemang eller inte. De här är centrala faktorer som påverkar festivalernas produktionsnätverk (se t.ex. Luonila, 2016a; Rytönen, 2018) och hur de ekonomiska effekterna uppkommer. Festivalerna har likheter och skillnader även när det gäller organisations- och/eller personalstrukturer (se t.ex. Luonila m.fl., 2019).

Av festivalerna i det samlade materialet har två genomförts sedan slutet av 1970-talet. Sex av materialets festivaler har varit verksamma redan på 1980–1990-talen och sex av dem startades under perioden 2000–2010. Även den nyaste av festivalerna har ordnats sedan år 2013.

De granskade festivalerna är årligen återkommande, men till längden relativt korta. Huvuddelen av festivalerna räckte tre till fem dagar, en räckte sex dagar och en var nio dagar lång.

Största delen (elva av fjorton) av festivalerna som svarade på enkäten verkade som föreningar. Föreningsformen var vanligare bland de svenskspråkiga festivalerna i jämförelse med de finskspråkiga festivalerna i projektet. Bakom tre av festivalerna fanns offentliga organisationer, såsom kommuner. Ingen av de svenskspråkiga festivaler som svarade på enkäten verkade i bolagsform.

En av festivalerna erbjöd endast gratisevenemang, en annan hade bara ett fåtal inträdesbelagda evenemang. Över lag kan man säga att nästan hälften av alla festivalevenemangen i Svenskfinland var gratis. Antalet evenemang som inte var gratis var procentuellt störst bland de allra minsta festivalerna.

I klassificeringen som LiveFIN rf (2020) använder delas festivalerna in i storlekarna XS-XL enligt besökarantal. Utifrån besökarantal kan man dela in festivaler i fem klasser enligt kapacitet (t.ex. Kinnunen & Luonila, 2021). Festivaler med 5 000 besökare är XS-festivaler, festivaler med 5 000–9 999 besökare S-festivaler, festivaler med 10 000–29 999 besökare M-festivaler, 30 000–59 999 L-festivaler festivaler medan festivaler med minst 60 000 besökare representerar XL-klassen.

I den här måttskalan var alla svenskspråkiga festivaler i XS-klassen medan de i det finska materialet till största delen antingen var placerade i den minsta eller största storleksklassen, men alla storleksklasser var representerade. De två svenskspråkiga festivaler som bedömde sig ha största mängden unika besök, arrangerade även många gratisevenemang (50 och 13). De till besökarantalet

mellersta festivalerna har stor variation i granskningen, och till exempel en festival som arrangerade nio gratisevenemang uppger det lägsta antalet besökare.

Som helhet bedöms antalet besökare ligga mellan 300–4300 besök och de festivaler som arrangerade 1–4 gratisevenemang bedömde antalet besökare som relativt lågt. Således kan man se en kontrastering mellan de båda ytterligheterna, men direkta relationer mellan besökarantal och gratisevenemang kan inte skönjas.

3.4. Festivalproduktionens penningflöden

Festivalerna som var med i granskningen hade mångsidig finansiering. Motsvarande klassificeringen efter besökarantal ovan, kan festivalerna som granskas i den här undersökningen delas in enligt finansiering i storlekar. Evenemang med finansiering under 50 000 euro klassificeras som mikrofestivaler (XS), festivaler med finansiering på 50 000–99 999 euro som små (S), medelstora (M) 100 000–399 999 euro och stora (L) festivaler med finansiering på över 400 000 euro (jfr. även Rytönen, 2018, 19).

Granskat på det här sättet kan största delen av festivalerna i granskningen klassificeras som små, och det fanns fem mikro och två medelstora festivaler och en som kategoriseras som stor. Variationsintervallen i omsättningen rörde sig mellan ett minus på 20 000 euro upp mot en halv miljon euro. En av festivalerna var stor (L) sett till finansieringen (över 400 000 €), två medelstora (100 000–399 999 €) och nio små (under 100 000 €). Anmärkningsvärt är dock att insamlad data är bristfällig och därför svårtolkad ur helhetsfinansieringens perspektiv och även inte direkt jämförbar med data från de finska festivalerna i forskningsprojektet.

Relationerna mellan besökarantal, typ av finansiering och gratisevenemang ger ytterligare dimensioner och information. Ur samlat data kan inte slutledningar göras annat än att storleksklass i finansieringsgrad inte nödvändigtvis korrelerar med storleksklass i besökarantal, som heller inte självklart korrelerar med gratisevenemang.

Finansieringsstrukturen inom festivalproduktionen delas upp i intäkter från egen verksamhet och annan finansiering. Den egna verksamhetens intäkter var speciellt ansevärda för de största festivalerna (nästan 90 procent av finansieringen). För de medelstora och små festivalernas del täckte intäkterna från den egna verksamheten ungefär 40 procent av kostnaderna. De enskilda festivalerna varierade från nästan helt självfinansierad verksamhet till helt finansierade av annat.

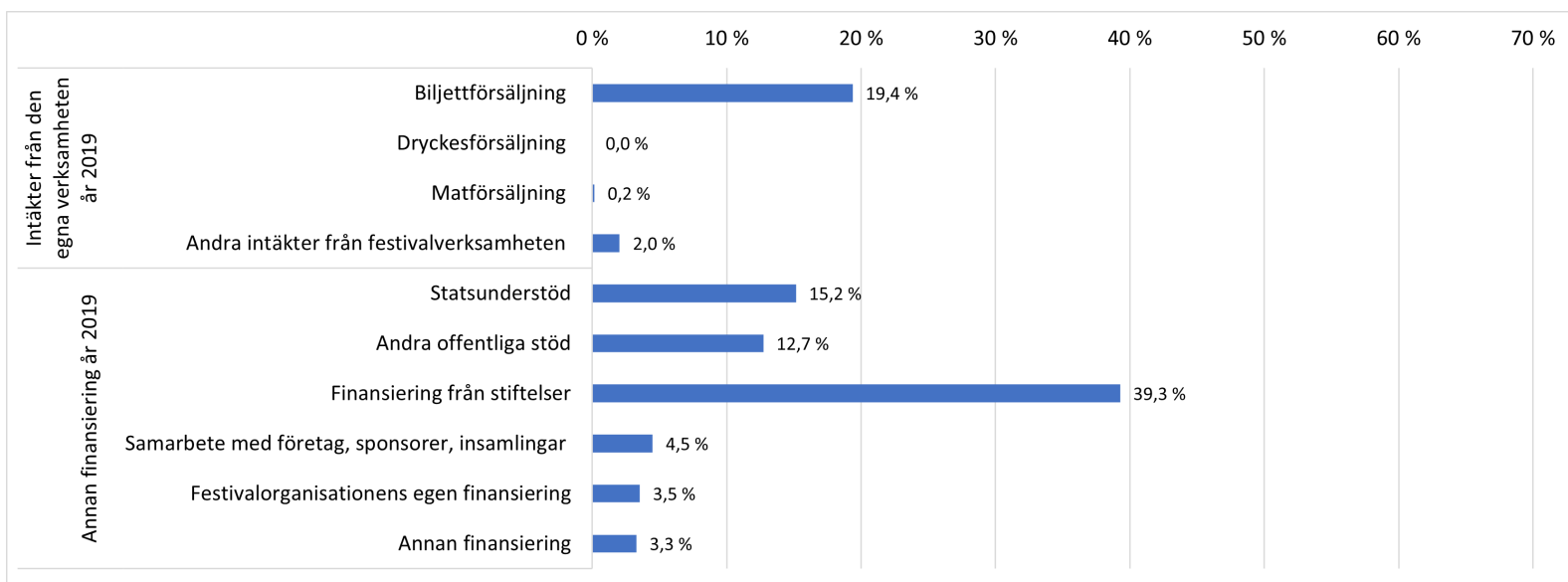
Biljettförsäljningen är i allmänhet den klart mest betydande inkomstkällan för festivalerna i Finland, men det är här som den stora skillnaden mellan de finlandssvenska festivalerna framkommer. Den överlägset största inkomstkällan för festivalerna i forskningsmaterialet var stiftelsefinansieringen. Den uppgick till 39,3 procent av hela finansieringen, när biljettintäkterna kom upp i drygt 19,4 procent. (Figur 6 a.) Jämfört med forskningens finska festivaler är skillnaden markant. I det materialet utgjorde biljettintäkterna 60 procent av inkomsterna medan stiftelsefinansieringen utgjorde endast en procent. (Figur 6 b.)

Att stiftelsefinansieringen procentuellt så tydligt överstiger biljettintäkterna i de finlandssvenska festivalernas finansieringsstruktur ger för handen att de tidigare observationerna om stiftelsernas betydelse för kulturekonomin i Svenskfinland blir ytterligare bekräftad. (Hirvi-Ijäs, 2014, Hirvi-Ijäs, Renko& Lahtinen, 2021.)

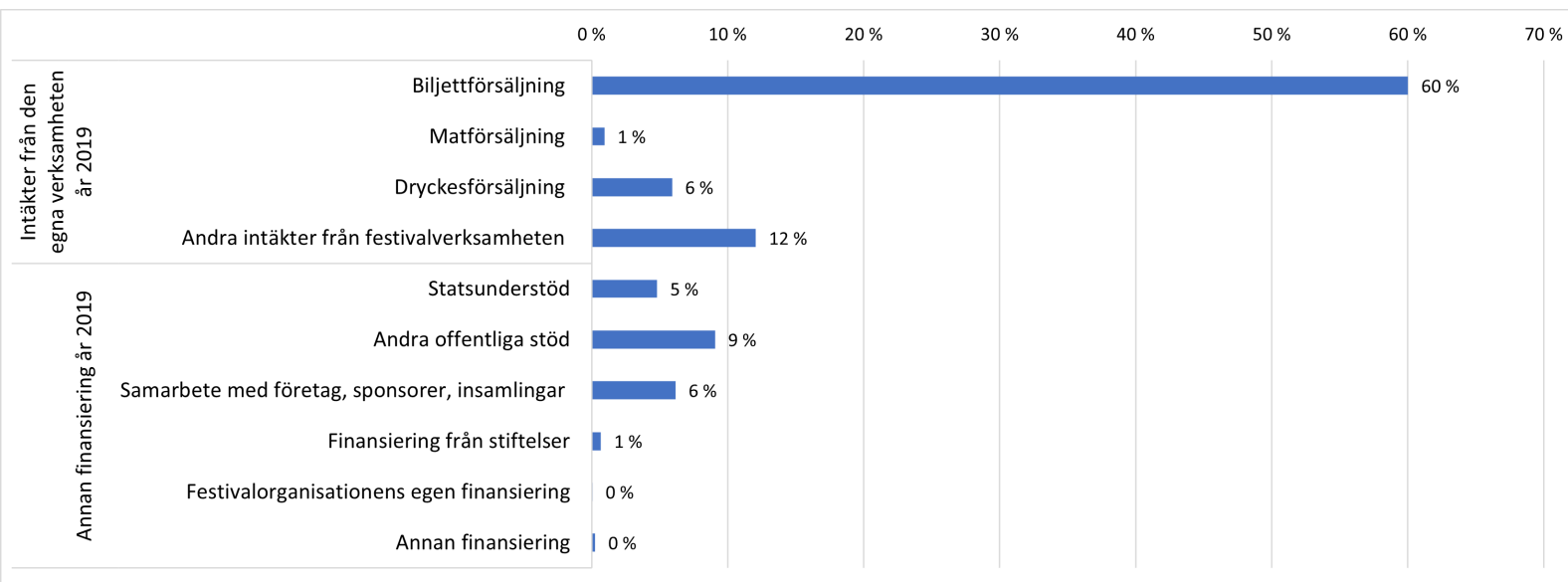
Något krav på egenfinansiering för att kunna tillgodogöra sig offentliga stöd tycks inte heller vara avgörande bland de festivaler som svarade på enkäten. Det sammanlagda offentliga stödet till festivalerna uppgick till 27,9 procent. I det finska materialet var det offentliga stödets del strax under 15 procent. Jämförelsevis kan man se på de festivaler som 2018 fick statligt stöd via undervisnings- och kulturministeriet, där finansieringen uppgick till 25 procent offentlig finansiering, 2 procent stiftelsefinansiering och 65 procent egen finansiering.

Figur 6. Det granskade festivalurvalets finansieringsstruktur i medeltal: intäkter från egen verksamhet och annan finansiering.

a. Forskningens finlandssvenska festivaler

b. Forskningens finska festivaler (Luonila m.fl., 2022a, 29).

Kostnadsstruktur

Festivalernas kostnadsstruktur består i huvudsak av följande delområden (se även Luonila m.fl. 2022a, 30):

- Arbetstagarnas löner (lönekostnader) indelat i året om-anställda, säsongarbetare och hyrd arbetskraft
- Fasta kostnader: utrymmeshyror och andra fasta kostnader
- Innehålls- och programinköp: artistarvoden
- Anskaffningar som hänger ihop med produktionen: konstruktionen av festivalens infrastruktur
- Audiovisuell utrustning
- Andra kostnader som hänger ihop med teknik och programmen
- Transport- och resekostnader (frakt och persontransport)
- Inkvarteringskostnader (till exempel artister och gäster)
- Marknadsföring
- Restaurangtjänster: utskänkning
- Restaurangtjänster: måltidstjänster
- Säkerhet och övervakning

Av de granskade festivalernas kostnader är innehålls- och programinköp den absolut största utgiften, en fjärdedel av alla kostnader. Den näst största kostnaden är arbetstagarnas löner, som helhet var de över en femtedel av kostnaderna. Av dessa är året om-anställdas lönekostnader tydligt större än de inhyrdas eller säsonganställdas lönekostnader. Marknadsföringens kostnader var till storleken drygt en tiondel av kostnaderna, medan de tekniska kostnaderna eller kostnaderna för att konstruera infrastruktur endast var några procent stora. (Figur 7.)

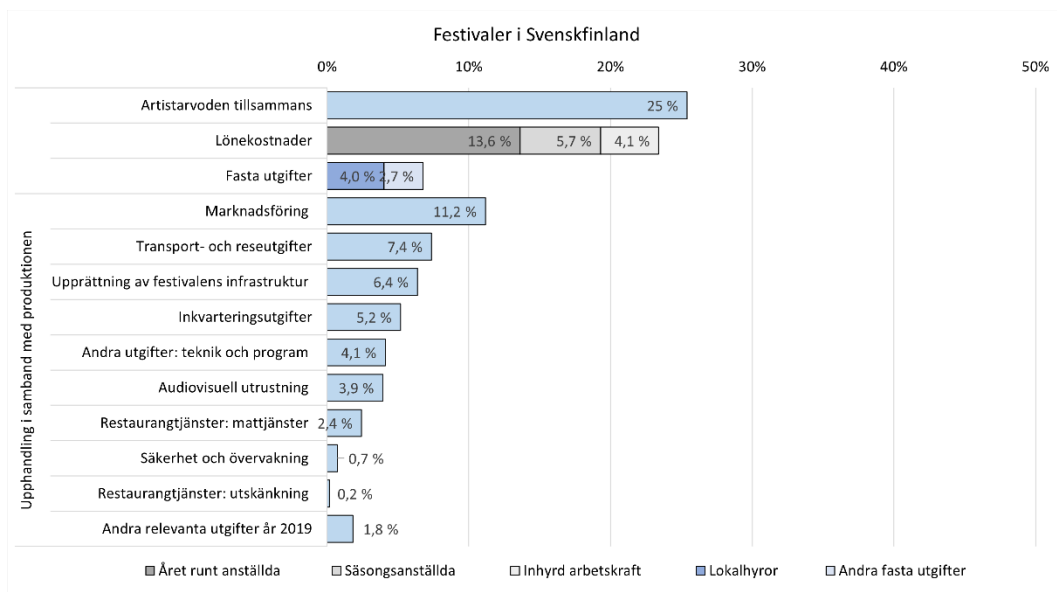
I det finska materialet var det möjligt att utläsa relationerna mellan artistarvoden och lönekostnader beroende på festivalens storlek men även beroende på olika nätverksbetonade arbetsätt och samarbetsformer. (Luonila m.fl., 2022a, 31-32; se även Rytkönen, 2018.) Bland de finlandssvenska festivalerna kunde inte några liknande skillnader skönjas, främst på grund av festivalernas små volymer. Lönekostnaderna för de svenskspråkiga festivalerna har i jämförelse en större betoning på deltids- och säsongarbetande. De har även procentuellt något högre fasta utgifter vilket inkluderar bland annat utrymmeshyror och annat.

Den största skillnaden i jämförelse med det finska materialet gäller artistarvoden. De finska festivalernas kostnader för innehållsinköpen uppgår till 35 procent av kostnaderna medan de finlandssvenska festivalernas kostnader för artistarvoden ligger hela 10 procent lägre. (Figur 7 a och b.) Därtill visar det sig att

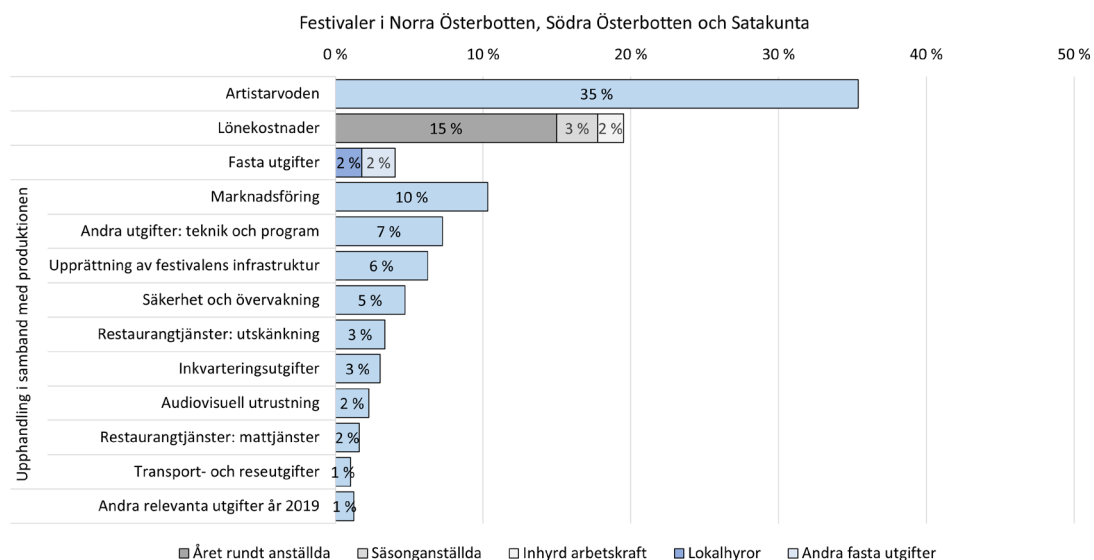
artistarvodena bland de finlandssvenska festivalerna i högre utsträckning är riktade till regionen, i jämförelse med de finska.

Figur 7. Festivalernas kostnadsstruktur enligt delområde.

a. Forskningens finlandssvenska festivaler

b. Forskningens finska festivaler (Luonila m.fl., 2022a, 31).

Festivalerna tillfrågades mer detaljerat om hur kostnaderna fördelades procentuellt inom festivalens region. Endast de delar som i enkätaterialet uppgivits vara riktade till det granskade området går att räkna till regionala effekter som skapas av kostnaderna. En del av kostnaderna riktades avsevärt oftare utanför regionen, sådana var oftast artistarvoden. Av de finska festivalernas artistsarvoden riktades 17 procent till regionen. (Luonila m.fl., 2022a, 31.) Motsvarande siffra bland finlandssvenska festivaler var 31 procent. (Tabell 1.) Från den egna regionen anskaffades oftast inkvarteringstjänster samt säkerhets- och övervakningstjänster.

Totalt sett fanns det stora skillnader mellan festivalerna. Speciellt de större finska festivalerna skilde sig i produktionsanskaffningar till en viss del från de minsta festivalerna när det gäller festivalens infrastruktur, audiovisuell utrustning och teknik. För de små festivalerna del producerades de här tjänsterna ofta mera lokalt. De stora festivalerna har likaså större egen andel i arrangerandet av restaurangtjänster som därför inte syns i regionen, medan de mindre festivalerna kan ha en större inverkan på orten. (Luonila m.fl., 2022a; jfr. även Rytkönen, 2018.)

Tabell 1. Hur festivalernas produktionskostnader riktas till regionen.

Hur produktionskostnaderna riktades till regionen för hela festivalgruppens del	Andelen produktionskostnader som riktades till regionen, %	Variationsintervall
Inkvarteringstjänster (t.ex. artister och gäster)	97,5	80–100
Säkerhet och övervakning	42,9	0–100
Konstruktionen av festivalens infrastruktur	38,8	0–100
Transport- och resekostnader (frakt och persontransport)	24,2	0–100
Restaurangtjänster: måltidstjänster	96,7	80–100
Audiovisuell utrustning	31,4	0–100
Marknadsföring	77,1	0–100
Andra kostnader som hänger ihop med teknik och program	55,6	0–100
Artistarvoden	31,0	0–100

Sysselsättningseffekter

Festivalerna sysselsätter arbetstagare och frivilliga i första hand säsongsbetonat under konstruktionen och organiseringen av festivalen, men till en viss del även året om. Festivalerna kunde oftast ge siffror på antalet fast anställda och visstidsanställda arbetstagare.

Som helhet sysselsatte festivalerna som svarat på enkäten 312 personer. Informationen om effekten på sysselsättning i tabell 2 ger en bild av hur stora de olika grupperna var för de tolv festivalernas del. Det finns stora skillnader bland annat mellan antalet frivilliga som växer i relation till festivalernas storlek, variationen inom forskningsmaterialet som helhet är mellan noll och sexhundra (jfr. Luonila m.fl., 2019, 46). De finlandssvenska festivalerna var alla små och de som engagerar sig frivilligt i arbetet är till antalet relaterat till festivalens storlek.

Data kring sysselsättningen kan här inte ses som någon tillförlitlig grund för regionalekonomiska effekter. Frivilligarbete kan i viss mån ses som ett mått på sociala och kulturella effekter och intentioner i relation till ekonomiska effekter. Frågor kring artisternas och konstnärernas förväntade frivilligarbete har ofta väckt diskussioner, men kan inte urskiljas i det här materialet.

Tabell 2. Festivalernas effekt på sysselsättningen och personkategoriernas måttförhållanden

Festivalorganisationens arbetstagare och frivilliga 2019	Antal	Andel av personalen
Fast personal	10	3 %
Visstidspersonal	22	7 %
Hyrd personal	46	15 %
Frivilliga	229	73 %
Annan personal (medräknat praktikanter, arbetsprövare, civiltjänstgörare)	5	2 %
Sammanlagt	312	100 %

Festivalernas inverkan på det lokala näringslivet

Enligt tidigare forskning vet man att samarbete med olika organisationer och företagsaktörer är typiskt för festivalproduktioner (t.ex. Getz m.fl., 2007). Utöver

det har man konstaterat att evenemangens och festivalernas produktionsnätverk vanligen består av aktörer från olika branscher (jfr. t.ex. Wirén m.fl., 2020a).

De regionalekonomiska effekterna visar att vissa orters upprepade nätverksbaserade verksamheter allmänt påverkar de lokala företagens verksamhetssätt och -strukturer, och de ekonomiska effekterna som föds samtidigt når ut till flera olika branscher. Samarbetsnätverken nådde ut till flera branscher även i vårt material.

Enligt det samlade materialet bildade festivalerna många olika sorters samarbetsnätverk med företag och samfund. Det framkom att man i en region skapat ett särskilt nätverk för planering och utveckling av samarbete mellan lokala och regionala företag och kulturaktörerna.

Total sett gav materialet intrycket av att man visserligen har olika samarbeten, men inte riktigt kan identifiera det som väsentligt för utvecklingen. Att urskilja gemensamma verksamheter lokalt tycks av festivalarrangörerna inte ha uppfattats i ekonomiska termer, utan kanhända har en mer social funktion.

Av de företag som festivalerna namngivit som samarbetspartners fanns representanter för tio olika näringsgrenar inom TOL-klassificeringen. De vanligaste näringsgrenarna var gross- och partihandel, inkvartering, underhållning och friskvård samt industri.

Antalet företag som svarade på företagsenkäten var en endast en handfull, men dessa såg samarbetet som etablerat. Alla respondenter definierade verksamheten som upprepad eller regelbunden. Syftet med samarbetet var för samtliga att delta i regionens utvecklingsarbete genom att stöda festivalerna. Detta gällde även om det inte gynnade det egna företaget, särskilt för de större företagsaktörerna.

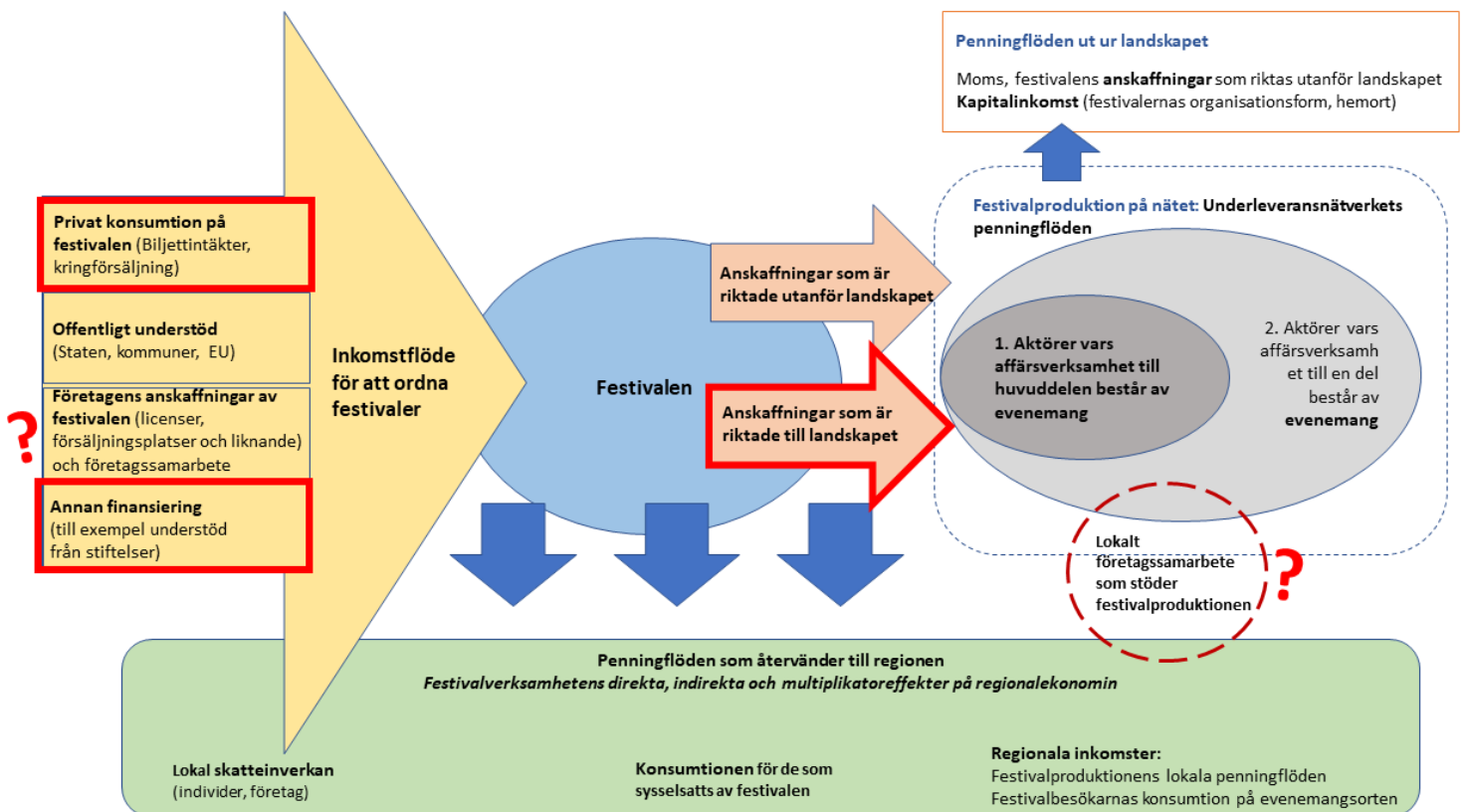
3.5. Specifika mekanismer för de regionala effekterna

I forskningsprojektet som helhet beskrivs de ekonomiska effekterna som festivalverksamheten skapat. En konkretisering av festivalverksamhetens penningflöden har eftersträvat för att hitta kärnan i mekanismen för hur de regionala ekonomiska effekterna uppkommer.

I figur 4 ovan (s. 23) sammanfattas mekanismen för hur de regionalekonomiska effekterna skapas genom att beskriva penningflödena som rör sig i festivalverksamheten och deras riktning. I figur 8 kompletteras denna modell utifrån de granskade finlandssvenska festivalerna och deras särprägel.

De största skillnaderna kan skönjas i inkomstflödet där tre av fyra identifierade inkomstkategorier har en annan karaktär i jämförelse med de finska festivalerna. Den privata konsumtionens del har ett mindre flöde bland de granskade festivalerna medan fondfinansieringen har en markant större betydelse. Det intäktsflöde som identifierats komma från företagens olika former av inköp av tjänster från festivalerna har inte kunnat beläggas i det finlandssvenska materialet. Även övrigt företagssamarbete och dess effekter på lokala och regionala ekonomier har inte kunnat beläggas eller beräknas i det här materialet. Något som blev synligt var att de finlandssvenska festivalerna gjorde i högre grad anskaffningar från regionen än vad som kunde utläsas i det finska materialet.

Figur 8. Mekanismerna för regionalekonomiska effekter särskilt för forskningens finlandssvenska festivaler.

4 BEDÖMNINGEN AV FESTIVALERNAS REGIONALEKONOMISKA EFFEKTER – INDIKATORER OCH REKOMMENDATIONER

Syftet med forskningsprojektet *Konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska faktorer* har varit att undersöka de finländska konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska omständigheter. Forskningsprojektets syfte har varit att undersöka de finländska konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska effekter och genomslagskraft.

Genom att granska festivalernas verksamhet och utveckla förståelsen för deras roll som regionala aktörer på konst- och kulturfältet produceras information om hur festivalernas regionalekonomiska effekter uppkommer. Baserat på den här informationen har målsättningen varit att 1) presentera dels exempel på hur verksamheten kan mätas, dels utvärderingsrekommendationer för festivalverksamhetens effekter och genomslagskraft samt 2) definiera de informationsbehov som hänger ihop med dessa

Forskningsprojektet har över lag haft två syften:

- att identifiera delområden och omfattningen för festivalernas regionalekonomiska genomslagskraft
- definiera och pröva indikatorer som beskriver genomslagskraft och presentera rekommenderade sätt att utnyttja och samla in data.

Den första delen av projektet fokuserade på en granskning av avgränsade landskapsbundna regionalekonomiska effekter i tre landskap i Finland. Delprojektet *Ett regionalekonomiskt perspektiv på konst- och kulturfestivaler i Svenskfinland* beskriver verksamhetsstrukturerna och den ekonomiska kontexten för festivaler som har det svenska språket som utgångspunkt och regional särprägel.

I detta avslutande kapitel diskuteras båda delarna av forskningen parallellt och de specifika dragen för konst och kulturfestivalerna i Svenskfinland synliggörs i helheten.

Delprojektet *Ett regionalekonomiskt perspektiv på konst- och kulturfestivaler i Svenskfinland* fokuserar på de festivaler som har sin utgångspunkt i det svenska språket och ger uttryck för finlandssvensk kultur. Det grundas i huvudsak på granskningar genom kvalitativa metoder då urvalet skedde med bas

i språket som kulturellt uttryck. Det öppnar upp en ny dimension i den finländska festivalforskningen i stort och vidgar perspektivet på det samspel som de kulturella och sociala särdragen har i försöken att skönja de ekonomiska effekterna.

Genom att samla in och analysera kvalitativt och kvantitativt forskningsmaterial från Svenskfinland har forskningen i detta delprojekt koncentrerats på följande frågeställningar:

- På vilka sätt uppkommer festivalers ekonomiska effekter lokalt och regionalt?
- Vilka är de metoder och indikatorer med hjälp av vilka man kan utvärdera festivalers regionalekonomiska effekter och genomslagskraft?
- Hurdana är de finlandssvenska festivalerna som regionalekonomiska aktörer?
- Hur ter sig festivalernas regionalekonomiska omständigheter ur ett språkligt perspektiv?

Eftersom statistiska data om regional ekonomi inte finns att tillgå på Svenskfinland som avskilt område innebar det att någon statistisk jämförelse inte var möjlig att genomföra. Det samlade materialet har däremot gett en möjlighet att beskriva de egenskaper och speciella drag som karakteriserar festivalurvalet i Svenskfinland och som ger uppdaterad och kompletterande kunskap om det finlandssvenska festivalfältet och dess särprägel. Aspekter som granskats i analysen är bland annat festivalorganisationsmodeller, nätverken och fungerande ekosystem, geografi, storleksgrad samt ekonomiska strukturer.

Tidigare forskning har påvisat att ekonomin inom svenskspråkiga kulturproduktion över lag baseras på fondfinansiering och att det finns en stark tillit till de finlandssvenska fonderna bland kulturutövare och inom produktionsstrukturer. (Hirvi-Ijäs, 2014 s. 75–80, Hirvi-Ijäs, Renko & Lahtinen, 2021 s. 80–82.) Även granskningen av det finlandssvenska festivalfältet visar att stiftelsefinansieringen har utgångsmässigt en mycket större roll i Svenskfinland än i forskningens övriga regioner.

I rapporten beskrivs festivalfältets diversitet och festivalverksamhetens regionalekonomiska effekter och genomslagskraft. Utöver det producerades, både som stöd för beräkning och bredare förståelse, information om festivalerna och betydelsen av deras produktionsnätverks karaktärsdrag för uppkomsten av ekonomiska effekter.

Information om festivalerna och deras effekter behövs som stöd till beslutsfattande, utvecklingsarbete och bedömning (se även Herranen & Karttunen, 2016). Rapporten svarar både på den kulturpolitiska förvaltningens och vidare på festivalfältets informationsbehov. Forskningens resultat kan utnyttjas bland annat i stödjande och riktandet av det offentliga stödet för festivalerna och evenemangen. Med hjälp av forskningsresultaten är det möjligt att utveckla konst- och kulturfestivalernas beslutsfattande att bli mera effektivt, strategiskt och starkare informationsbaserat. Utöver detta kan man använda informationen i områden, kommuner och festivalernas samarbetsnätverk.

Forskningsprojektet har strukturerats utifrån det som måste tas i beaktande när man utvärderar festivalernas regionalekonomiska effekter och hurdana saker som instanserna som beställer undersökningar om regionalekonomiska effekter borde vara medvetna om. I forskningsrapporten framförs att utredningen av de ekonomiska effekterna ofta kräver extraresurser, till exempel ett bättre utnyttjande av informationsresurser eller resurser för insamling av ny information.

Festivalverksamheten skapar direkta effekter, indirekta effekter och multiplikatoreffekter för regionalekonomin. De här effekterna är till exempel lokala penningflöden som festivalproduktionen skapar, festivalbesökarnas konsumtion, konsumtionen bland de som sysselsatts av festivalerna och lokala skatteintäkter.

Festivalverksamhetens regionalekonomiska effekter skapas i de aktörsnätverk som festivalerna och de lokala företagen bildar (t.ex. Karppinen & Luonila, 2014). I de enkäter som genomförts i forskningen, framkom de här nätverkens branschöverskridande karaktär och de olika samarbetsformernas mångsidighet. Nätverkens branschöverskridande natur visar hur brett och hur långt effekterna från den egentliga konst- och kulturproduktionen når. Å andra sidan konkretiserar aktörsnätverken för sin del varje festivals unika verksamhetsstruktur och sätt att verka inom konst- och kulturfältet (se även Luonila m.fl., 2021).

Utifrån forskningsmaterialet och tidigare litteratur kan man också konstatera att festivalproduktionernas så kallade lokala grad varierar stort. Festivalernas storlek är en av de viktigaste faktorerna som påverkar hur de regionalekonomiska effekterna uppkommer: de till kapaciteten och resurserna små festivalernas produktionsnätverk är i första hand lokala och regionala, medan de stora festivalproduktionernas nätverk även når ut till nationella och internationella aktörer (se även Luonila m.fl., 2019; Rytönen, 2018). Betydelsen

av festivalernas storlek betonas speciellt i deras tjänsteutbud, produktionsteknik och innehållsutbud. Således har just de små festivalproduktionerna stor regionalekonomisk genomslagskraft sett till sin storlek (se Luonila m.fl., 2022a).

Trots bristen på statistiska jämförelser av de ekonomiska effekterna står det klart att det är samma typ av mekanismer som skapar ekonomiska effekter även bland de finlandssvenska festivalerna.

Det som framstår som karakteristiskt för delprojektets festivaler är att framom de ekonomiska effekterna betonas de sociala och kulturella effekterna. Det här är även kopplat till de syften som de stiftelseaktörer som finansierar festivalerna har för sin verksamhet. Det är dock viktigt att betona att alla olika effekter fungerar i gemensamma processer. I de ekonomiska effekternas granskning kan man inbegripa den tredje sektorns betydelse för den regionala utvecklingen.

Den tredje sektorns betydelse över lag för konst- och kulturfestivalerna som verksamhetsform är uppmärksammas i forskningen. (Luonila m.fl., 2019.) Föreningar är de vanligast förekommande organisationsformerna för festivalproduktionen även om det i allt högre grad förekommer nationella och internationella produktionsbolag i Finland. (Se Kinnunen m.fl., 2019; Koivisto, 2019; Luonila & Koivisto, 2014).

I granskningen av det finlandssvenska festivalfältet stärks dessa observationer. Samtidigt påvisas mångsidiga finansieringsstrukturer. Till skillnad från de finska festivalorganisationerna som får sin största finansiering från offentliga källor, betonas inom Svenskfinland den tredje sektorn även som finansiär genom de finlandssvenska stiftelserna. Dessa fonder och stiftelser tar i många fall en roll som närmast är jämförbar med statliga eller kommunala finansieringsformer.

4.1. Informationsbehovet och informationskällor

Forskningsprojektets helhet har med hjälp av tidigare litteratur och två till materialet sett olika tillvägagångssätt visat hur man kan använda både kvalitativt och kvantitativt material för att åskådliggöra de regionalekonomiska effekterna

Rapporten eftersträvar att förenkla de relevanta aspekterna som beaktas i utvärderingen av festivalernas ekonomiska effekter, trots de utmaningar som det undersökta fenomenets branschöverskridande natur och forskningsmaterialets mångsidighet har medfört. Enligt forskningsprojektet i sin helhet kan man bedöma

festivalernas regionalekonomiska effekter genom att koncentrera sig på följande indikatorer som beskriver festivalverksamheten. (Tabell 3.)

Tabell 3. Exempel på indikatorer för utvärderingen av festivalverksamhetens regionalekonomi och målen i granskningen (se även Luonila m. fl., 2022a, 45).

Indikatorer för utvärdering av festivalverksamhetens effekter	
Indikator	Beskrivning av granskningen
Festivalens ekonomi	Omsättning, finansiering och anskaffningar. Festivalens omfattning, storlek/ €
Aktörsnätverkets form och omfattning	Riktningen av penningflöden skapade av verksamheten till regionen. Penningflöden som lämnar regionen.
Arbetstagare Årsverken	Festivalens effekt på sysselsättningen. Konsumtionen bland de som sysselsatts av festivalen. Effekter på de lokala skatteintäkterna, individer.
Indikatorer för utvärdering av effekten av besökarnas konsumtion	
Indikator	Beskrivning av granskningen
Besökarantal Evenemangets längd	Festivalens omfattning, storlek/kapacitet
Verksamhetens lokala grad	Riktningen av penningflöden skapade av verksamheten till landskapet. Effekter på lokala skatteintäkter, företag.
Besökarnas lokala grad Besökarnas konsumtion	Riktningen av festivalpublikens konsumtion till landskapet. Konsumtionen på festivalen. Annan konsumtion som hänger ihop med festivalbesök.

Ekonomiskt registermaterial som gäller festivalorganisatörer finns att få från olika källor. Det är möjligt att plocka information om företagens och samfundens bokslut från till exempel handelsregistret som upprätthålls av Patent- och registerstyrelsen. Informationen i registret innehåller till exempel företagens omsättning, men även mera detaljerad information om köp av externa tjänster eller personalkostnader. Det går ändå inte att bedöma den lokala graden utifrån siffrorna eller visa vart penningflöden riktats ett visst kalenderår.

I forskningsprojektet testades en enkätundersökning som riktades till festivaler, med syfte att utreda festivalverksamhetens ekonomiska nyckeltal och speciellt ekonomins lokala grad. Utifrån den utförda enkäten kan man konstatera följande:

- I enkäter riktade till festivaler får man information om produktionens anskaffningars lokala grad. Informationen finns inte att få från andra

källor. Exaktheten måste utvärderas och utvecklas i samarbete med festivalerna.

- Tillgången till information om helhetskostnader gällande produktionen varierar. Det är till exempel lättare att direkt samla information om produktionsteknik eller innehållsproduktion än till exempel tjänster eller företagspartnerskap.
- Genom enkäten kan man samla in information om festivalproduktionens sysselsättning. En exakt numerisk information finns inte att få ur andra källor. (Luonila m.fl., 2022a.)

När man granskar festivalverksamhetens penningflöden är det väsentligt att ta i beaktande att anskaffningarna som gjorts av festivalproduktionen och deras betydelse för uppkomsten av regionalekonomiska effekter är ringa jämfört med festivalbesökarnas konsumtion och dess effekter (Figur 8).

Den privata konsumtionen kan delas in i konsumtion under själva festivalen (biljetter, tjänsteutbud på festivalområdet) samt annan konsumtion som äger rum under festivalen såsom inkvartering, transporttjänster, andra tjänste- och utrustningsköp i festivalorten.

I bedömningen av de regionala ekonomiska effekterna är det avgörande att få information om besökarantal, besökarnas boplats (det vill säga om besökaren bor i området/orten eller utanför det) samt besökarnas konsumtion. I tabell 4 presenteras informationskällor vilka man kan utnyttja i utvärderingen av festivalbesökarnas konsumtion.

Tabell 4. Informationskällor till utvärderingen av effekterna av besökarnas konsumtion (se även Luonila m. fl., 2022a, 47).

Typ av information	Informationskälla
Boplats <ul style="list-style-type: none"> • festivalbesökare enligt landskap och ort • hemorten för de biljettköpare som kommer till festivalen och avståndet till festivalorten 	besökarenkäter information om biljettförsäljning information från telefonoperatörerna Festivalorganisatörens egen bedömning
Besökarantal	unika besökare enligt festivalen biljettkontorens information enligt festivaltyp (storlek och längd) befintliga, offentliga informationskällor (t.ex. evenemangets webbsidor) Så kallad massdata, telefonoperatörernas information om till exempel platsinformation med vilka man kan

Typ av information	Informationskälla
	exaktare följs deltagarnas rörelser som ett svar på problemet med unika besökare ^{5 6} .
Konsumtion	<ul style="list-style-type: none"> • besökarenkäter (som festivalerna samlar in) • Estimering baserad på hushållens konsumtionsklassificeringar (Statistikcentralen)

Festivalerna genomför enkäter riktade till besökare och festivalorganisatörerna har ett naturligt intresse för att få information om sina kunders och potentiella kunders konsumtionsbeteende. I samband med de här enkäterna som genomförs borde man helst sträva efter att bilda en specifik, kort enkät del som kartlägger konsumtionsmål som följer Statistikcentralens näringsgrensindelning. Den väsentliga informationen som bör samlas in är till exempel (jämför även Ruokolainen m.fl., 2019):

- konsumtion inriktad på biljetter (fås även av festivalorganisatören)
- användning av pengar på evenemanget: _____ €
inkl. mat och drycker
- inköp och penningbruk på orten _____ €
tex. inkvartering, mat och drycker, andra inköp i affärer, resor

4.2. Förslag till åtgärder och rekommendationer för fortsatt festivalforskning

Ett av resultaten av detta delprojekt har varit att granskningen av de svenskspråkiga konst- och kulturfestivalerna gett en jämförelse grundad i språkliga och kulturella skillnader inom hela festivalforskningen i Finland. Dessa skillnader har inte framkommit i tidigare forskning. Inte heller finns de språkliga och kulturella skillnaderna beaktade i undervisning- och kulturministeriets

⁵ Festivalerna uppger besökarantal för statistikförandet, där dagliga besökarantal räknas ihop. Därmed räknas alltså en person som köpt ett festivalpass på tre dagar i helhetsbesöken som en besökare på alla tre av de möjliga festivaldagarna. I de riktiga besökarantalen bedöms unika besökare, då personen som köpt ett tredagars pass endast räknas en gång (Kinnunen, Koivisto & Luonila, 2019, 5).

⁶ Finland Festivals rf har fört statistik om medlemsfestivalernas *totala besöksantal* sedan 2010. I statistikförandet tar man i beaktandet evenemangens, föreställningarnas och de sålda biljetternas antal. Det totala besökarantalet bildas i statistikförandet som följande: det totala antalet besök är antal biljetter (inklusive festivalpass, dagsbiljetter, områdesbiljetter osv), fribiljetter och en uppskattning av besökarantal i gratisevenemang (se <https://festivals.fi/kayntimaaratilastot/>).

festivalstrategi och i förlängningen inte heller i finansieringsbeslut eller uppföljande analyser.

Jämförelsen mellan finskspråkiga och svenskspråkiga konst- och kulturfestivaler har vuxit fram under projektets gång, men grunden till skillnaderna kan ses ligga i organiseringen av festivalfältet i sig. Av de 29 konst och kulturfestivaler som identifierades som ett urval för granskningen är det endast nio som är medlemmar i festivalernas takorganisation Finland Festivals. Av det kan man anta, att de flesta finlandssvenska festivaler inte ser sig som en del av det finländska festivalfältet över lag, utan har någon annan grund för sin självbild och identifiering.

Utvecklandet av forskningen kring den finlandssvenska festivalkulturens betydelse kan naturligtvis göras som en fortsatt granskning av de kultur- och språkspecifika dragen. Då ligger fokus på kulturella och sociala effekter på ett allmänt plan. Detta delprojekt synliggör dock, att såvida vidare forskning avser att granska ekonomiska effekter lokalt eller regionalt, bör de finlandssvenska festivalerna inbegripas i festivalforskningen i sin helhet i Finland.

Det regionalekonomiska perspektivet, som påvisas i denna forskning, kräver att festivalkulturens geografiska avgränsningar bör följa de allmänna geografiska indelningarna för statistiska data som upprätthålls för regionalekonomin.

Oavsett framtida forskningsfokus, baseras all granskning på mer medveten och strukturerad datainsamling av festivalarrangörerna själva. Produktionen av kvalitativ och kvantitativ information måste systematiseras för att man ska kunna samla in forskningsmaterial som kan mätas med samma mått och är jämförbara, samt därefter kunna utveckla långsiktig forskning om konst- och kulturfestivalernas ekonomiska effekter och genomslagskraft.

En av målsättningarna med forskningsprojektet har varit att producera information om hur konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska effekter uppkommer samt att föreslå indikatorer och utvärderingssätt för festivalernas regionalekonomiska effekter och genomslag. Den bredare målsättningen är att underlätta förståelsen av konst- och kulturfestivalernas roll som en del av konst- och kulturpolitiken samt regionernas utveckling. Följande rekommendationer bygger på resultaten från projektets första rapport och kompletterar dem med det som präglar resultaten från denna delrapport.

Rekommendation: För att kunna bedöma de regionalekonomiska effekterna av de finlandssvenska konst- och kulturfestivalerna och för att dessa ska inbegripas i

beredandet av statlig finansiering, bör de inte separeras på kulturella och språkliga grunder.

Rekommendation: Vid kulturpolitiska åtgärder och fortsatt forskning måste man ta i beaktande att aktivera och förbinda festivalerna att utföra egen datainsamling.

Rekommendation: Som komplement till publikenkäter som festivalerna själva beställt eller producerat borde man lägga till en koncis och kvantifierbar del som gäller konsumtionen som är riktad till besökarnas olika näringsgrenar. En sådan enkät del kunde genomföras till exempel med fem års mellanrum.

Rekommendation: Det kunde vara möjligt att skapa stödstrukturer för databasproduktion eller rapportering till (offentliga) finansärer och till vissa aktörer (som hör till större storleksklasser) för att beräkna de ekonomiska effekterna. Då borde man ändå ta i beaktande möjligheten att bevara eventuella affärshemligheter.

Rekommendation: Man måste skapa förutsättningar för multidisciplinärt och långsiktigt forskningssamarbete. Som arbetssätt stöder det granskningen av festivalernas regionalekonomiska effekter som mångsidigt fenomen, analys av materialet, slutsatser och långsiktig uppföljning av effekterna.

Rekommendation: För att beräkna de ekonomiska effekterna av festivalbesökarnas konsumtion bör man utreda möjligheterna att utnyttja befintlig så kallad massdata, som till exempel telefonoperatörernas information om festivalbesökarna. På detta sätt kunde man producera exaktare information om festivalernas riktiga besökarantal och få exaktare utgångsinformation för att beräkna effekterna av publikens konsumtion.

KÄLLFÖRTECKNING

- Amberla, K. (2013). Festivals in Finland. Teoksessa E. Négrier, L. Bonet, & M. Guérin (red.), *Music festivals, a changing world* (ss. 193–198). Paris, France: Michel de Maule.
- Abfalter, D., Stadler, R., & Müller, J. (2012). The Organization of Knowledge Sharing at the Colorado Music Festival. *International Journal of Arts Management*, 14(3), 4–15.
- Allen, J., O’Toole, W., McDonnell, I., & Harris, R. (2005). Festival and Special Event Management (tredje upplagan). New Baskerville: John Wiley & Sons Australia, Ltd.
- Cantell, T. (1994). Kannattaako kulttuuri? Kulttuurisektori ja kaupunkien kehityshankkeet. Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuksia 1993: 9, andra upplagan.
- Caves, R. (2000). *Creative Industries: Contracts between Arts and Commerce*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Dwyer, L. & Jago, L. (2019). Valuing the impacts of festivals. J. Mair (red.), *Routledge Handbook of Festivals* (ss. 43–52). Abingon, Oxon: Routledge.
- Dwyer, L., Forsyth, P. & Spurr, R. (2006). Assessing the economic impacts of events. A computable general equilibrium approach. *Journal of Travel Research* 45, 59–66.
- Finland Festivals (2022). www.festivals.fi
- Frisby, W. & Getz, D. (1989). Festival Management: A Case Study Perspective. *Journal of Travel Research*, 28(7), 7–11.
- Getz, D. (1989). Special events. Defining a product. *Tourism Management*, June, 125–137.
- Getz, D. (2012). Event studies. Theory, Research and Policy for Planned Events. (andra upplagan). Abingon, Oxon: Routledge.
- Getz, D., Andersson, T. D., & Larsson, M. (2007). Festival stakeholder roles: Concepts and case studies. *Event Management*, 10(2/3), 103–122.
- Haanpää, M. (2017). Event co-creation as choreography: Autoethnographic study on event volunteer knowing. *Acta Universitatis Lapponiensis* 358.
- Hanlon, C., & Jago, L. (2014). Staffing for Successful Events. Having the Right Skill in the Right Place at the Right Time. In Page, S.J. & Connell, J. (Eds.), *The Routledge Handbook of Events* (pp. 304-315). Abingdon, Oxon: Routledge.
- Herranen, K. & Karttunen, S. (2016). *Festivaalien ja tapahtumien edistäminen valtion kulttuuripolitiikassa: Katsaus tietopohjaan, valtionavustuksiin ja*

- vaikuttavuuteen*. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäatiö Cuporen verkkojulkaisuja 35.
- Ilmonen, K., Kaipainen, J., & Tohmo, T. (1995). *Kunta ja musiikkijuhlat*. Kunnallisan kehittämissäatiön tutkimusjulkaisut, nro 6. Gummerus, Jyväskylä.
- Jakonen, O., Luonila, M., Renko, V. & Kanerva, A. (2020). Katsaus koronan vaikutuksista taiteen ja kulttuurin alojen toimintaedellytyksiin ja kulttuuripoliittikkaan Suomessa. Kulttuuripoliittikan tutkimuksen vuosikirja, 5(1), 50–59.
- Johansson, M. (2008). *Engaging Resources for Cultural Events: A Performative Perspective*. Stockholm: The Economic Research Institute, SSE. (Published PhD thesis).
- Johansson, M. (2010). *Det finlandssvenska festivalfältet*. Svenska kulturfonden, Helsingfors.
- Johansson, M. (2014). *Det är publiken som gör festivalen. En publikundersökning av 14 festivaler*. Svenska kulturfonden, Helsingfors.
- Kainulainen, K. (2004). *Elämyksistä elinkeinoja. Kulttuuritapahtumien paikallistaloudelliset merkitykset maaseutukunnille ja kaupungeille*. Seinäjoki: Helsingin yliopisto Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskus.
- Kainulainen, K. (2005). *Kunta ja kulttuurin talous: Tulkintoja kulttuuripääoman ja festivaalien aluetaloudellisista merkityksistä*. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Acta Universitatis Tamperensis 475. Tampere University Press, Tampere.
- Kainulainen, K. (2014). Tapahtumien merkitys kaupunkien kehittämissäpolitiikassa. M. Luonila (red.), *Tapahtumakaupungin hyvät käytännöt – keskustelua suomalaisista tapahtuma- ja festivaalikaupungeista* (ss. 7–12). Sibelius-Akatemian selvityksiä ja raportteja 16.
- Karppinen, A. & Luonila, M. (2014). Tapahtuma- ja festivaaliklusterin laskennallinen aluevaikutusmalli (Oulu, Pori ja Seinäjoki). Turun kauppakorkeakoulu, Porin yksikkö, julkaisusarja A, nro A46/2014.
- Kiipeli, S. & Hoppu, P. (2021). *Vetovoimaa kulttuurista –tapahtumien aluetaloudellinen merkitys*. Oamk journal. Oulun ammattikorkeakoulun julkaisuja
- Kinnunen, M. & Luonila, M. (2021). *Toimialabarometri 2019. Rytmimusiikkifestivaalien tilanne ennen koronapandemiaa*. Sibelius-Akatemian selvityksiä ja raportteja 23. ISSN 1798-5455.

- Kinnunen, M., Koivisto, J. & Luonila, M. (2019). *Festivaalibarometri 2018: Yleiskatsaus ja olennaiset muutokset 2014–2018*. Sibelius-Akatemian selvityksiä ja raportteja 21. ISSN: 1798–5455 (pdf).
- Kinnunen, M., & Hahti, A. (2015). Visitor discourses on experiences: reasons for festival success and failure. *International Journal of Event and Festival Management*, 6(3), 251–268.
- Koivisto, J. (2019). Kotimaisesta yhdistystoiminnasta kohden kansainvälistä ketjuuntumista. Rytmimusiikkifestivaalientän muutokset Suomessa 2010-luvulla. Teoksessa Kinnunen, M., Koivisto, J. ja Luonila, M. *Festivaalibarometri 2018: Yleiskatsaus ja olennaiset muutokset 2014–2018*. Sibelius-Akatemian selvityksiä ja raportteja 21 (ss. 28–31). ISSN: 1798–5455 (pdf).
- Koponen, A. & Lehtonen, A. (2012). *Turku 2011 -hankkeen pitkän aikavälin taloudelliset vaikutukset: Yhteenveto haastatteluista ja johtopäätöksistä*. Turun yliopisto, Turun kauppakorkeakoulu.
- Laakso, S., & Kilpeläinen, P. (2008). *Eurovision Song Contest Helsinki 2007. Laulukilpailut yleisön, yritysten ja yhteistyökumppanien näkökulmasta*. Tutkimuskatsauksia 4/2008. Helsingin kaupungin tietokeskus.
- Larson, M. (2002). A political approach to relationships marketing: Case study of Storsjöyan festival. *The International Journal of Tourism Research*, 4(2), 119–143.
- Larson, M. (2009). Joint Event Production in the Jungle, the Park, and the Garden: Metaphors of Event Networks. *Tourism Management*, 30(1), 393–399.
- Larson, M. & Wikström, E. (2001). Organizing Events: Managing Conflict and Consensus in a Political Market Square. *Event Management*, 7, 51–65.
- Larson, M. & Wikström, E. (2007). Relational interaction processes in project networks: The consent and negotiation perspectives. *Scandinavian Journal of Management*. 23, 327–352.
- Larson, M., Getz, D., & Pastras, P. (2015). The Legitimacy of Festivals and Their Stakeholders: Concepts and Propositions. *Event Management*, 19, 159–174.
- LiveFIN ry (2020). Elävän musiikin yksityissektorin tunnuslukuja 2019.
- Luonila, M. (2016a). Festivaalituotannon merkitysten verkosto ja johtaminen – Tapaustutkimuksia suomalaisista taidefestivaaleista. Tohtorin väitöskirja. *Studia Musica* 70. Taideyliopiston Sibelius-Akatemia.
- Luonila, M. (2016b). Sponsorship thinking: a creator for collaborative undertakings in the festival context. *Event Management*, 22(2), 267–284.

- Luonila, M., & Johansson, T. (2016). Reasons for Networking in Institutionalized Music Productions: Case Studies of an Opera House and a Music Festival. *International Journal of Arts Management*, 18(3), 50–66.
- Luonila, M. (ed.) (2017). Taide- ja kulttuurifestivaalit: näkökulmana kulttuuripolitiikka Tietokortti 2. Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore.
- Luonila, M. & Koivisto, J. (toim.) (2015). "Rock, ra(u)ha ja rakkaus". *Festivaalibarometri 2014 ja katsaus tapahtumien muuttuvaan toimintaympäristöön*. JOHDE II - Tapahtumatuotannon muutosjohtaminen -hankkeen loppujulkaisu. Julkaisusarja A – Turun yliopiston kauppakorkeakoulu, Porin yksikkö. Nro 50/2015. ISBN: 978-952-249-447-4.
- Luonila, M., Kurlin, A., Karttunen, S. & Mäenpää, M. (2019). Taide- ja kulttuurifestivaalien vaikuttavuus. Opetus- ja kulttuuriministeriön harkinnanvaraiset valtionavustukset festivaaleille vuonna 2018. Cuporen verkkojulkaisuja 52. ISSN 1796-9263 (pdf).
- Luonila, M., Kurlin, A., & Karttunen, S. (2021). Capturing societal impact: the case of state-funded festivals in Finland. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 13(3), 397–418.
- Luonila, M., Ruokolainen, O., Oksanen-Särelä, K., Kurlin Niiniaho, A., Vähäsantanen, S. & Karppinen, A. (2022a). Taide- ja kulttuurifestivaalien aluetaloudelliset mekanismit. Aluetalousvaikutusten mittaamisen haasteet ja mahdollisuudet. Cuporen työpapereita 18. Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore. ISBN 978-952-7200-69-8 (pdf).
- Luonila, M., Renko, V., Jakonen, O., Karttunen, S. & Kanerva, A. (2022b). The effects of the COVID-19 Pandemic on the field of Finnish Cultural Industries: revealing and challenging policy structures. In E. Salvador, T. Navarrete & A. Srakar (eds.) *Cultural Industries and the Covid-19 Pandemic. A European focus*. Routledge.
- Mikkonen, J., Pasanen, K. & Hakola, E.-M. (2009). *Finnish Event Evaluation Tool (FEET) käsikirja. East Side Story – Puhtia itäsuomalaiseen tapahtumamatkailuun -hankkeen raportti*. Joensuun yliopisto, Matkailualan opetus- ja tutkimuslaitos. Savonlinna.
- Oikarinen, E. (2012). Turun kulttuuripääkaupunkihankkeen taloudellisten vaikutusten jälkiarviointi. Päätulokset. Turun kauppakorkeakoulu, Turun yliopisto.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö (2016). Taide- ja kulttuurifestivaalit – vahvistuva kulttuurinen voimavara. Esitys toimintaohjelmaksi vuosille 2017–2025. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 42:2016.

- Opetus- ja kulttuuriministeriö (2017). Opetus- kulttuuripolitiikan strategia 2025. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:20.
- Pasanen, K., Taskinen, H. & Mikkonen, J. (2009). Impacts of cultural events in Eastern Finland: Development of a Finnish event evaluation tool. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism* 9:2–3, 112–129.
- Piekkola, H., Suojanen, O. & Vainio, A. (2013). *Museoiden taloudellinen vaikuttavuus*. Vaasan yliopisto. Levón-instituutti.
- Richards, G., Marques, L. & Mein, K. (2015). Introduction. Designing events, events as a design strategy. Teoksessa, G. Richards, L. Marques, & K. Mein (red.), *Event Design. Social perspectives and practices* (ss. 1–13). Abingdon, Oxon: Routledge.
- Ruokolainen, O., Suutari, T., Kolehmainen, J., Kujala, S. & Törmä, H. (2016). Pitävä ote kulttuuritoimintojen aluetaloudellisista vaikutuksista ja merkityksistä? Tapauksena Seinäjoen rytmimusiikkiklusteri. *Alue ja ympäristö* 45:1, 95–110.
- Ruokolainen, O. Sokka, S. Kurlin, A. & Tohmo, T. (2019). *Taide- ja kulttuurilaitokset osana Jyväskylän kehitystä ja hyvinvointia*. Cuporen verkkojulkaisuja 56. Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore.
- Ruusuvirta, M. (2019). *Does sector matter? Plural characteristics and logics in third sector festival organisations*. JYU Dissertations 60. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Rytkönen, M. (2018). Kulttuurifestivaalien aluetaloudelliset vaikutukset Pohjois-Pohjanmaalla. Tutkimusraportti. Business Oulu, Tapahtumien Hubi -hanke.
- Saarela, J. (2020). Den svenskspråkiga befolkningen i Finland 1990–2040. Tankesmedjan Magma & Svenska Finlands Folkting.
- Saarela, J. (2021). Finlandssvenskarna 2021 – en statistisk rapport. Svenska Finlands Folkting.
- Silvanto, S. (red.) (2016). Festivaalien Suomi. Cuporen julkaisuja 29. Helsinki: Kulttuuripoliittisen tutkimuksen Edistämissäätiö.
- Suomen virallinen tilasto (SVT): Kotitalouksien kulutus [webbpublikation]. ISSN=1798–3533. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 24.3.2022]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/ktutk/index.html>
- Taskinen, H., Kivisaari, K. Kuusi, S. & Mustonen, P. (2021). Helsinki Biennaalin vaikuttavuustutkimus 2021. Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitieto.
- Tilastokeskus (2022). Asiakaskohtainen suhdannepalvelu 2021.
- Tilastokeskus (2022). Yritysrekisteri 2021.

- Tohmo, T. (2002). *Kulttuuri ja aluetalous. Vaikutukset ja käyttäjien kokema hyöty*. Taloustieteiden tiedekunta, julkaisuja 131/2002. Jyväskylän yliopisto.
- Tohmo, T. (2005). Economic Impacts of Cultural Events on Local Economies: An Input—Output Analysis of the Kaustinen Folk Music Festival. *Tourism Economics*, 11 (3), 431–451.
- Vähäsantanen, S. & Karppinen, A. (2020). Pori Jazz -festivaalin aluetaloudelliset vaikutukset. Icke-offentligt material.
- Wirén, M., Westerholm, T. & Liikamaa, A. (2020a). Tapahtumateollisuuden toimialatutkimus 2020. Osa.1. Disruptiolaboratorio. Turun yliopiston kauppakorkeakoulu.
- Wirén, M., Westerholm, T. & Liikamaa, A. (2020a). Tapahtumateollisuuden toimialatutkimus 2020. Osa.2. Disruptiolaboratorio. Turun yliopiston kauppakorkeakoulu.

BILAGOR

Bilaga 1. Festivalurval och festivalerna som svarat på enkäten.

Bilaga 2. Enkät som riktats till festivalaktörer.

Bilaga 3. Enkät riktad till företagspartners.

Bilaga 4. Näringsgrensindelningen 2008

Bilaga 1. Festivalurval och festivalerna som svarat på enkäten.

Festival	Finland Festivals medlem	Statlig finansiering Taike/UKM	Stöd från Svenska kultur- fonden	Del av tidigare forskning	Svarade på enkäten
Archipelago Jazz Turku	ja	ja	ja	nej	nej
Baltic Jazz, Dalsbruk	ja	ja	ja	ja	ja
Bokkalaset Ekenäs	nej	nej	ja	ja	ja
Borgå Jazzfestival	nej	ja	ja	nej	ja
Elive Jazz happening	nej	nej	ja	nej	nej
Hangö Teaterträff	nej	ja	ja	ja	ja
Jeppis Jazz	nej	nej	ja	ja	nej
Karleby Vinteraccordeon	ja	ja	ja	nej	nej
Katrina kammarmusik	nej	nej	ja	nej	ja
Kimitoöns Musikfestspel	ja	ja	ja	ja	nej
Korpo Sea Jazz	nej	nej	ja	ja	ja
Lux Musicae	nej	ja	ja	nej	nej
Mariehamns litteraturdagar	nej	nej	ja	ja	nej
Musikfestspelen i Korsholm	ja	ja	ja	ja	ja
Musik vid havet, Ingå	ja	ja	ja	ja	nej
Nagu Kammarmusik	nej	nej	ja	ja	nej
Onoma, Fiskars	nej	ja	ja	nej	nej
Pargas Orgeldagar	nej	nej	ja	ja	ja
Raseborg Sommar-teater	nej	nej	ja	ja	nej
RUSK	ja	nej	ja	nej	ja
Sibeliusdagarna i Korpo	nej	nej	ja	ja	nej
Sibeliusdagarna i Lovisa	ja	nej	ja	ja	ja
The Rock off festival	nej	nej	nej	nej	nej
Vaasa Littfest	nej	nej	ja	ja	ja
Vasa körfestival	ja	ja	ja	nej	ja
Vera Filmfestival	nej	nej	ja	ja	nej
Vinterdans i Karleby	nej	ja	ja	nej	ja
Visor så i Norden	nej	nej	ja	ja	nej
Åland Sea Jazz	nej	nej	ja	ja	nej
Ålands orgelfestival	nej	nej	ja	ja	ja

Enkät om konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska effekter

 Obligatoriska frågor är markerade med en stjärna (*)

Bästa festivalarrangör,

Tack för att ni deltar i Kulturpolitiska forskningscentret Cupores enkät! Med hjälp av enkäten utreder vi de finländska konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska effekter och genomslagskraft. Genom att svara gör ni en värdefull insats i arbetet med att forska och utveckla festivalerna i Finland.

Det tar ungefär 20 minuter att svara på enkäten. Ni kan också spara svaren och fortsätta senare. Om ni vill går det att beställa ett sammandrag av era svar till er e-post, då kan ni till exempel utnyttja informationen om ekonomi och personal i resten av er verksamhet.

Vi hanterar materialet konfidentiellt. Enkätresultaten rapporteras så att enskilda festivalers nyckeltal inte går att identifiera. Forskningsresultaten kan publiceras i Cupores nätpublikationer och i finländska och internationella vetenskapliga publikationer. Materialet kan även utnyttjas i Cupores vidare forskning. Materialet förvaras på ett informationssäkert sätt enligt Cupores regler för datahantering.

Vi önskar att ni svarar på enkäten **senast den 13.5.2022**.

Forskningsprojektets nätsidor:

<https://www.cupore.fi/sv/forskning/forskningsprojekt/konst-och-kulturfestivalernas-regionalekonomiska-faktorer>

Mera information om datahanteringen: <https://www.cupore.fi/sv/stiftelsen/dataskydd-pa-cupore>

Frågor om projektet:

Maria Hirvi-Ijäs
maria.hirvi-ijas@cupore.fi

Mervi Luonila
mervi.luonila@cupore.fi

Tekniska frågor:
Aino Leppänen
aino.leppanen@cupore.fi

Börja svara genom att klicka på "Nästa".

FESTIVALENS BASUPPGIFTER

Festivalens basuppgifter *

Festivalens namn	<input type="text"/>
Orten där festivalen arrangeras	<input type="text"/>
Året festivalen grundades	<input type="text"/>
Namnet på organisationen som arrangerar festivalen	<input type="text"/>

Organisationen som arrangerar festivalen är

- en förening
- ett aktiebolag
- en offentlig organisation (till exempel stad eller kommun)
- en stiftelse
- något annat, vad? _____

Festivalens längd och antal evenemang 2019

Festivalens längd i antal dagar år 2019	<input type="text"/>
Antal evenemang med entréavgift	<input type="text"/>
Antal gratisevenemang	<input type="text"/>

FESTIVALENS EKONOMI, NYCKELTAL

Omsättning år 2019

Hur stor omsättning hade evenemanget år 2019?

Euro sammanlagt (moms 0 %) _____

FESTIVALORGANISATIONENS INTÄKTER 2019

Intäkter från den egna verksamheten år 2019

Ifall ifrågavarande typ av intäkter inte finns välj 0.

Biljettförsäljning

Euro sammanlagt (moms 0 %) _____

Matförsäljning

Euro sammanlagt (moms 0 %) _____

Dryckesförsäljning

Euro sammanlagt (moms 0 %) _____

Andra intäkter från festivalverksamheten (bland annat kursverksamhet, försäljningsställen, övriga tjänster, försäljning av rättigheter)

Euro sammanlagt (moms 0 %) _____

Annan finansiering år 2019

Ifall ifrågavarande typ av finansiering inte finns välj 0.

Statsunderstöd

Ansökt, euro sammanlagt (moms 0%) _____

Fått, euro sammanlagt (moms 0%) _____

Andra offentliga stöd (bland annat EU:s finansieringsprogram, lönesubvention från TE-byrån, läroanstalter, församlingar, kyrkostyrelsen)

Ansökt, euro sammanlagt (moms 0%) _____

Fått, euro sammanlagt (moms 0%) _____

Finansiering från stiftelser

Ansökt, euro sammanlagt (moms 0%) _____

Fått, euro sammanlagt (moms 0%) _____

Samarbete med företag, sponsorer, insamlingar

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Annan privat finansiering (bland annat donationer)

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Festivalorganisationens egen finansiering (bland annat medlemsavgifter, investeringsverksamhet)

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Annan finansiering, vad? (beskriv närmare här under)

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Beskriv kort vad den andra finansieringen består av:

FESTIVALORGANISATIONENS UTGIFTER 2019

ANSKAFFNINGAR I SAMBAND MED PRODUKTIONEN

Hur mycket av följande anskaffningar gjorde festivalen sammanlagt 2019?

Vi är även intresserade av hur mycket av festivalens ekonomiska effekter når ut i regionen. Därför frågar vi hur mycket festivalen samarbetar med regionens företag till exempel genom underleverans, köptjänster eller köp av produkter.

Köp av innehåll och program

Artistarvoden

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Mängd företagssamarbeten i regionen (antal) _____

Upphandling i samband med produktionen

Ifall ifrågavarande typ av upphandling inte finns välj 0.

Upprättning av festivalens infrastruktur

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Mängd företagssamarbeten i regionen (antal) _____

Audiovisuell utrustning

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Mängd företagssamarbeten i regionen (antal) _____

Andra utgifter som hänger ihop med teknik och program

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Mängd företagssamarbeten i regionen (antal) _____

Transport- och reseutgifter (frakt och persontransporter)

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Mängd företagssamarbeten i regionen (antal) _____

Inkvarteringsutgifter (till exempel artister och gäster)

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Mängd företagssamarbeten i regionen (antal) _____

Marknadsföring

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Mängd företagssamarbeten i regionen (antal) _____

Restaurangtjänster: utskänkning

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Mängd företagssamarbeten i regionen (antal) _____

Restaurangtjänster: mattjänster

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Mängd företagssamarbeten i regionen (antal) _____

Säkerhet och övervakning

Euro sammanlagt (moms 0%) _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Mängd företagssamarbeten i regionen (antal) _____

Vilka är era viktigaste företagspartners?

A)

B)

C)

D)

E)

Andra regionala företagspartners:

Löneutgifter år 2019

Personalutgifter: löner och extrautgifter för egen personal och hyrd arbetskraft (socialutgifter, pensioner, arbetslöshetsförsäkringspremier osv.)

Ifall ifrågavarande typ av personalutgifter inte finns välj 0.

Året runt anställda

Lönekostnader euro sammanlagt _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Säsongsanställda

Lönekostnader euro sammanlagt _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Inhyrd arbetskraft

Lönekostnader euro sammanlagt _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Fasta utgifter år 2019

Ifall ifrågavarande typ av utgifter inte finns välj 0.

Lokalhyror

Kostnader euro sammanlagt _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Andra fasta utgifter

Kostnader euro sammanlagt _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Andra relevanta utgifter år 2019

Specificering _____

Kostnader euro sammanlagt _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Specificering _____

Kostnader euro sammanlagt _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Specificering _____

Kostnader euro sammanlagt _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Specificering _____

Kostnader euro sammanlagt _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Specificering _____

Kostnader euro sammanlagt _____

Upphandling i regionen (uppskattning %) _____

Är festivalen momsskyldig?

Ja

Nej

NYCKELTAL OM FESTIVALENS PERSONAL OCH FRIVILLIGA

Festivalorganisationens personal och frivilliga 2019

Ifall ifrågavarande typ av arbetstagare inte finns välj 0.

Med årsverke menas en heltidsanställds arbetsinsats under ett helt år. En deltidsanställd arbetstagare räknas så att årsverket motsvarar deras deltidsprocent (till exempel deltid 50 %, då är ett års arbete = 0,5 årsverken). Årsverke = antal frånvarodagar under ett kalenderår / 365 * (deltidsprocent/100).
(Statistikcentralen: <https://www.stat.fi/keruu/kupa/kasitteet.html>)

Fast anställda

Antal sammanlagt _____

Mängd årsverken _____

Deltidsanställda

Antal sammanlagt _____

Mängd årsverken _____

Inhyrd arbetskraft

Antal sammanlagt _____

Mängd årsverken _____

Volontärer

Antal sammanlagt _____

Mängd årsverken _____

Andra arbetstagare (medräknat arbetspraktikanter, arbetsprövare, civiltjänstgörare)

Antal sammanlagt _____

Mängd årsverken _____

FESTIVALPUBLIKEN

Ifall ifrågavarande typ av biljetter/besökare inte finns välj 0.

Totala antalet besök 2019

Sammanlagt antal _____

Sålda biljetter 2019

Sammanlagt antal _____

...varav enskilda biljetter/dagsbiljetter

Sammanlagt antal _____

...varav seriebiljetter/festivalpass

Sammanlagt antal _____

Gratisbiljetter 2019 (sponsorbiljetter, specialgrupper eller motsvarande)

Sammanlagt antal _____

Antal besökare i gratisevenemang 2019

Sammanlagt antal _____

Uppskatta det verkliga antalet enskilda besökare (unika besökare) 2019

Sammanlagt antal _____

Varifrån kommer festivalbesökarna? Uppskatta procentandelen av unika besökare.

%

Från regionen _____

Från andra håll i Finland _____

Från utlandet _____

Utvärdera andelen av följande unika besökare:

%

Dagsbesökare _____

Övernattande besökare _____

Besökarundersökningar

Festivalbesökarnas konsumtion utgör en betydande del av festivalernas regionalekonomiska verkan. På grund av pandemin är datainsamling om medelsanvändning svårt. Därför är vi intresserade av om ni har utfört någon besökarundersökning under tidsperioden 2015–2019.

	Ja	Nej
Har ni genomfört besökarundersökningar åren 2015–2019?	☐	☐
Om så är fallet, skulle det vara möjligt att ta del av undersökningsresultaten för vårt forskningsprojekt? I så fall tar vi kontakt med er separat.	☐	☐

Möjliga tilläggskommentarer gällande era svar:

Enkät till företag om konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska effekter

 Obligatoriska frågor är markerade med en stjärna (*)

Bästa mottagare,

Kulturpolitiska forskningscentret Cupore utför en undersökning som utreder konst- och kulturfestivalernas regionalekonomiska effekter. Syftet är att på basis av datainsamlingen utveckla en uppföljningsskala och utvärderingsmodell för effekterna.

I den första datainsamlingen namngav festivalerna som är verksamma i er region ert företag som samarbetspartner.

I den här enkäten frågar vi om era erfarenheter av festivalgemenskapen samt festivalernas effekter på er företagsverksamhet. Det tar ungefär 10 minuter att svara på enkäten.

Era svar är viktiga för att vi skall kunna samla information om hur festivalernas och företagets samarbete i fortsättningen skapar förutsättningar för att utveckla er affärsverksamhet. Det går även att spara svaren och fortsätta senare. Om ni vill kan ni beställa ett sammandrag av era svar som e-post, då kan ni även använda informationen till era andra behov.

Med festival menar vi ett tidsbundet evenemang som arrangeras upprepade gånger i en viss region, som är öppen för publiken och består av program baserat på konst och kultur.

Svaren behandlas konfidentiellt, och det går inte att koppla respondentens e-postadress eller andra identifierande personuppgifter till svaren. Vi rapporterar resultaten så att företaget som deltar i enkäten inte går att identifieras. Efter undersökningen tas personuppgifterna bort från materialet. Forskningsresultaten kan publiceras i Cupores webbpublikationer samt i finländska och internationella vetenskapliga publikationer. Materialet kan även utnyttjas senare i Cupores fortsatta forskningsarbete. Materialet bevaras på ett informationssäkert sätt enligt Cupores principer om datahantering.

Forskningsprojektets webbsidor:

<https://www.cupore.fi/sv/forskning/forskningsprojekt/konst-och-kulturfestivalernas-regionalekonomiska-faktorer>

Mera information om datahanteringen:

<https://www.cupore.fi/sv/stiftelsen/dataskydd-pa-cupore>

Svara på enkäten **senast den 15.6.2022**. Tack på förhand för era svar!

Frågor gällande projektet:

Maria Hirvi-Ijäs

maria.hirvi-ijas@cupore.fi

Mervi Luonila

mervi.luonila@cupore.fi

Tekniska frågor:

Aino Leppänen

aino.leppanen@cupore.fi

Börja svara genom att välja "Nästa".

I SAMARBETET MED FESTIVALARRANGÖRERNA

1.1 Hurdant samarbete gör ni med festivalerna?

- Ekonomisk sponsorerings av festivalerna
- Sponsorerings av festivalerna med produkter och andra donationer
- Planering och genomförande av servicepaket tillsammans med festivalerna
- Gemensam marknadsföring med festivalerna
- Erbjudande av utrymmen och/eller utrustning till festivalerna
- Anskaffning av inträdesbiljetter till företagets kunder och/eller personal
- Erbjudande av expertis och konsultation till festivalerna
- Någon annan form av samarbete, vad? _____

Om du vill kan du ge exempel på annan lyckad praxis:

1.2 Vilka är de centrala orsakerna till ert samarbete med festivalerna?

- Samarbetet är ekonomiskt lönsamt för vårt företag
- Samarbetet ger vårt företag ökad synlighet
- Vi vill delta i regionens utvecklingsarbete genom att stöda festivalerna
- Samarbetet förbättrar vårt företags image
- Vårt företag vill stöda kulturen i allmänhet
- Personliga orsaker (till exempel en bekant evenemangsarrangör)
- Någon annan orsak, vad? _____

1.3 Hur ofta har ni samarbetat med någon av festivalerna i regionen?

- Vi samarbetar regelbundet/ofta
- Vi samarbetar sporadiskt
- Vi samarbetar bara sällan
- Vi har inte samarbetat förut

II FESTIVALERNAS EFFEKTER PÅ FÖRETAGETS VERKSAMHET

2.1 Hur förbereder sig ert företag inför festivalerna? (kryssa i de rätta alternativen)

- Personalen (hur mycket ny personal anställde ni?)
- Heltidspersonal: _____
- Deltidspersonal: _____
- Inhyrd personal: _____
- Vi lanserade/utvecklade nya produkter eller tjänster
- Vi ökade utrymmeskapaciteten
- Vi investerade i utrustning eller maskiner
- Vi ökade antalet reklamannonser
- Vi arrangerade extraevenemang eller gjorde andra marknadsföringsåtgärder
- Vi höjde produkternas eller tjänsternas pris
- Vi sänkte produkternas eller tjänsternas pris

Ifall ni rekryterade mer personal, vänligen precisera:

Med årsverke menas en heltidsanställds arbetsinsats under ett helt år. En deltidspersonal räknas så att årsverket motsvarar deras deltidsprocent (till exempel deltid 50 %, då är ett års arbete = 0,5 årsverken). Årsverke = antal frånvarodagar under ett kalenderår / 365 * (deltidsprocent/100).

(Statistikcentralen: <https://www.stat.fi/keruu/kupa/kasitteet.html>)

Det totala antalet personal: _____

Det totala antalet årsverken: _____

Förberedde ni er på något annat sätt inför festivalerna?

Om du vill kan du ge exempel på åtgärder:

2.2 Festivalens effekter på företagets affärsverksamhet

Hade samarbetet andra effekter, vilka?

III FESTIVALERNAS BETYDELSE FÖR LOKAL- OCH REGIONALEKONOMIN

3.1 Vad tycker ni om följande påståenden om festivaler? Vi ber er bedöma påståendena för ortens/regionens festivalers del.

	helt av samma åsikt	delvis av samma åsikt	delvis av annan åsikt	helt av annan åsikt	vet ej
Festivalerna har en positiv inverkan på de lokala företagens affärsverksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Festivalerna har diversifierat det lokala företagsfältet	☐	☐	☐	☐	☐
Festivalerna har haft en positiv inverkan på ortens image och dragningskraft	☐	☐	☐	☐	☐
Festivalerna har ökat antalet arbetsplatser i regionen	☐	☐	☐	☐	☐
Festivalerna har främjat skapandet av nya företag/affärsverksamheter i regionen	☐	☐	☐	☐	☐
Festivalerna har förbättrat den regionala konkurrenskraften	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐

Ordet är fritt: Har du något annat att säga om festivalernas betydelse för regionens näringsliv?

IV BASINFORMATION OM FÖRETAGET

4.1 Företag

Företags namn *	<input type="text"/>
Verksamhetsplats *	<input type="text"/>
Postnummer	<input type="text"/>
Din ställning i företaget	<input type="text"/>

Företagets huvudsakliga verksamhetsområde *

- Parti- och minutaffär
- Inkvarterings- och kosthållsverksamhet
- Information och kommunikation (till exempel förlagsverksamhet, datakommunikation, software)
- Transport och lagring (till exempel trafik)
- Finansierings- och försäkringsverksamhet
- Konst, underhållning och rekreation (till exempel kultur- och underhållningsverksamhet)
- Industri (till exempel tryckande och kopierande av upptagningar, produktion av maskiner och utrustning, förädling av metaller, tillverkning av drycker mm.)
- Administrations- och stödserviceverksamhet (till exempel uthyrning och leasingverksamhet, fastighetsskötsel och landskapsvård)
- Professionell, teknisk och vetenskaplig verksamhet (till exempel reklamverksamhet)
- El- gas och värmeförsörjning
- Vattentjänster, avlopps- och avloppsvattenstjänster
- Annan serviceverksamhet (till exempel föreningsverksamhet)
- Utbildning
- Offentlig förvaltning (till exempel kommuner)
- Något annat, vad _____

Verksamhet på orten *

- Året runt
- Bara en del av året

- Hur lång tidsperiod? _____
- Företaget är inte alls verksam på orten

Hur många personer sysselsätter företaget året runt? *

- Jag är verksam som egenföretagare året runt
- 2 – 4 personer
- 5 – 10 personer
- 11 – 50 personer
- 51 – 250 personer
- Över 250 personer
- Företaget sysselsätter ingen personal året runt

Företagets totala omsättning under den föregående räkenskapsperioden (€) *

- Under 40 000 €
- 40 000 - 99 999 €
- 100 000 - 399 999 €
- 400 000 - 1 999 999 €
- 2 000 000 - 9 999 999 €
- 10 mn - 39,9 mn €
- 40 mn - 199,9 mn €
- 200 mn € eller mera

Bilaga 4. Fördelningen av omnämnda företagspartners enligt Statistikcentralens näringsgrensindelning (2008).

A Jordbruk, skogsbruk och fiske	-
B Utvinning av mineral	-
C Tillverkning	5
D Försörjning av el, gas, värme och kyla	-
E Vattenförsörjning, avloppsrening, avfallshantering och sanering	-
F Byggverksamhet	-
G Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	6
H Transport och magasinering	3
I Hotell- och restaurangverksamhet	8
J Informations- och kommunikationsverksamhet	7
K Finans- och försäkringsverksamhet	-
L Fastighetsverksamhet	2
M Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	4
N Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster	3
O Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	-
P Utbildning	-
Q Vård och omsorg; sociala tjänster	1
R Kultur, nöje och fritid	-
S Annan serviceverksamhet	1
T Förvärvsarbete i hushåll; hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk	-
U Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.	-
X Näringsgrenen okänd	-